

Старт

ИЛЮСТРОВАН
СПОРТЕН
СЕДМИЧНИК

Бр. 18 ● 5 октомври 1971 ● 25 ст.

Издание на ЦС на БСФС

БЯЛАТА ОЛИМПИАДА В ПОДНОЖИЕТО НА МОИВА

ПЕТИ У НАС—ТРЕТИ В СВЕТА
СТР. 3

КАК СЕ ПРАВЯТ ШАМПИОНИ?
СТР. 4

ПРЕД IV КОНГРЕС НА БСФС
СТР. 6

VI КРЪГ В «А» РФГ
СТР. 12

ИЗВЪРТЯН Е И ПОСЛЕДНИЯТ ОТ 1500-ТЕ КИЛО-
МЕТРА НА XXI КОЛОЕЗДАЧНА ОБИКОЛКА НА
БЪЛГАРИЯ
СТР. 13

ПРОБЛЕМИ НА СЪВРЕМЕННАТА ТРЕНИРОВКА

Мода ли е математиката? Нужна ли е кибернетиката?

Доцент Цветан ЖЕЛЯЗКОВ

Високото равнище на съвременния спорт е неразривно свързано с постиженията на науката и техническия прогрес. В резултат на тази зависимост през последните години се подобри материално-техническото и организационно обезпечаване на спортната подготовка. Но решаващ фактор за изключителните спортни резултати си остава непрекъснатото усъвършенстване на тренировъчната методика. Голямата ефективност на спортната тренировка се състои преди всичко в разкриване на основните закономерности на учебно-тренировъчния процес, във все по-задълбочено вникване в същността на явленията, които съпътстват този процес, за да може той да се управлява и развива в близка и далечна перспектива.

В тесния смисъл на думата управлението в спортната тренировка се свежда до решаване на две основни задачи: максимално повишаване функционалните възможности на спортиста (качества, навики, умения) и изпълнението им реализиране в точно определен момент (по време на състезания). Практиката изобилства с много примери на дисхармония — или развитието на функционалните възможности не е пълно, или моментът на тяхното извявяване не е улучен.

Спортната практика през последните години показва, че колкото по-високо е равнището на функционалната подготовка, толкова по-труден и сложен става процесът на управлението. Сложността на проблема произтича от самата същност на тренировъчния процес.

Многогранното взаимодействие между сложни, динамични системи и подсистеми, чието поведение има вероятностен характер, се усложнява от конфликтните ситуации, характерни за спорта, и свързаните с това търсения на оптимални решения.

Стремежът към оптимализация, т. е. минимално изразходване на вещество, енергия и информация, е съвършенство на двигателната дейност, стремежът да протича най-бързо, точно и икономично, да се постигне висок коефициент на полезно действие. Необходимо е да се отчитат биологичните граници, в рамките на

които се извършват сложните функционални и структурни промени, характерни за всяко живо същество.

Изучаването на двигателната дейност от много частни науки (педагогика, физиология, психология, социология, биомеханика и др.) води до диференцирана методика, което усложнява процеса на управлението и преди всичко системния анализ.

Върху тази сложна основа се извършва и процесът на управлението, който обхваща три основни направления:

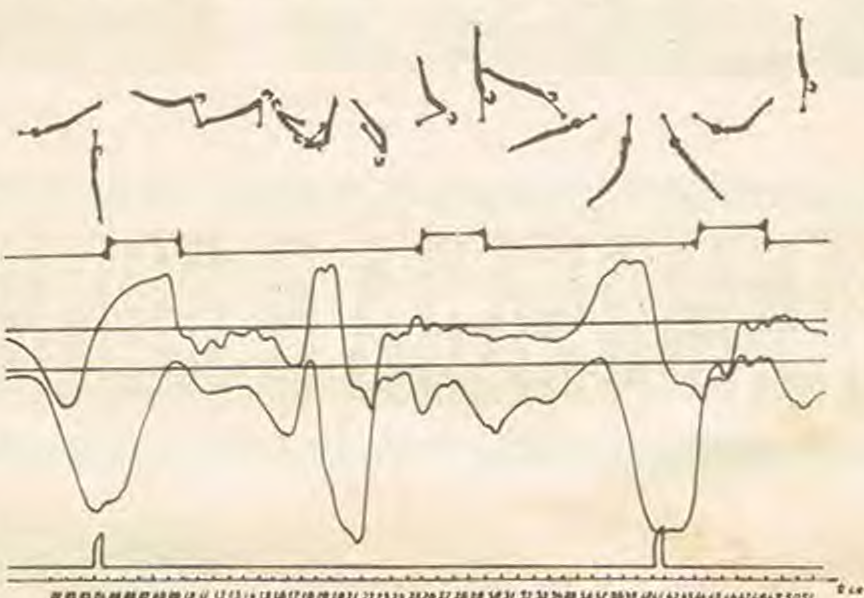
Управление на функционалното товарване. В основни линии цялата дейност тук е свързана с развитието и усъвършенстването на двигателните качества, т. е. реализирането на физическата подготовка. По своята същност този процес е педагогически, но неговото оптимално управление изисква детайлно изучаване на чисто биологични явления, свързани с динамиката на нервно-мускулното усилие и основната обмяна. Следователно подборът на най-ефективните средства и методи трябва да почива върху солидни знания по биохимия, физиология и методика.

Управление на движенията — процесът на техническото усъвършенстване, при който управлението се свежда до оптимализация между пространствените, временни и силови характеристики на двигателната дейност. И този процес е педагогически, но неговата висока ефективност изисква детайлно изучаване на някои основни раздели на физиката и математиката. Само върху тази основа е възможен биомеханичният анализ, без който техническото усъвършенстване е невъзможно.

Управление на поведението — целенасочени, високоефективни действия с оглед конкретния противник и конкретната обстановка. Това е главната задача на тактическата и психическата подготовка на спортиста, чийто успех е в пряка зависимост от две обстоятелства: първо — от равнището на двигателните качества и рационалността на техническото майсторство и второ — от уменията да се управляват психическите процеси и конкретните знания за водене на стратегическа борба с противника.

В процеса на спортната тренировка възникват сложни и многогранни задачи, свързани с управлението на двигателната дейност, чието решаване не е по силите на един човек. Необходимо е участието на широк творчески колектив, чийто опит и знания да бъдат обединени в строй на система, в която тесният, диференциран подход при изследване на

конкретните явления да бъде подчинен на едно широко, синтетично обобщаване. Такъв интегрален подход при изучаването на сложни, динамични явления ни дават съвременната кибернетика и математика.

Проникването на математическите методи в теорията и практиката на спорта не е временно и модно увлечение, както мислят някои, а закономерен и необходим резултат от развитието на спортната тренировка, където активното натрупване на бо-

ровете или строго формализирани характеристики. Широкото навлизане на количествените закони в сферата на спорта създава предпоставки за нови методологични проблеми и качествено нов подход за описание, обяснение и прогнозиране на дейността.

Нарастващата роля на математиката в съвременната теория и практика на спорта се дължи на редица причини:

* Нарасналата неточност и неопределеност на научните теории, изградени върху чисто описателни понятия и построения. В съвременната спортна тренировка указанията като тези: „Да се увеличи натоварването“ или „Необходимо е оптимално отношение между качества и навики“, постепенно губят своята ефективност за истинско управление на тренировъчния процес, защото не са количествено детерминирани.

* Безспорният прогрес на частните науки (биохимия, физиология, функционална анатомия, биомеханика, психология, тренировъчна методика и др.), чиято диференциация води до изследване на такива конкретни и еднородни обекти, които допускат математическо изразяване.

* Стремежът към максимално извявяване на функционалните възможности на спортиста, което изисква извършено точно дозиране на тре-

жен процес, който преминава през няколко закономерни и неизбежни етапа.

Първият от тях се характеризира с т. нар. първична обработка на емпиричния материал и разкриване на феноменологични, функционални зависимости, които се наблюдават изследвания обект. За процеса на познанието този етап е преди всичко описателен, регистриращ, типичен за съвременния етап от развитието на спортната тренировка. Досегашният интуитивен подход към тренировъчната и състезателната дейност започва постепенно да се заменя с точни количествени оценки. Трябва да се отбележи, че засега този процес е по-ярко изразен при индивидуалните спортове с циклична структура, където отделните параметри на двигателната дейност по-лесно се поддават на математическа формализация. Това са леката атлетика, плуването, гребането, вдигането на тежести и други, при които неслучайно е регистриран и най-голям прираст на спортните резултати през последните години. Значителни затруднения се срещат при ациклическите спортове (единоборствата и олимпийските игри).

Вторият етап е построяването на математически модели. Тяхната съществена стабилност дава възможност за вникване в диалектичките противоречия между устойчивостта и изменчивостта на дадено явление или процес. Така например оптималното управление на цялата двигателна дейност изисква количествен анализ на човешката моторика. Негово разкриване е невъзможно без широко използване на многомерни статистически анализ и теорията на многомерните пространства. Особено надеждни са математическите модели при циклическите спортове. При гимнастиката играта на отделни уреди може да се изрази чрез диференциални уравнения (вж. схемата), които се подават в електронни изчислителни машини. Сравняващо устройство на машината моментно сигнализира за грешките (несъответствията) между сигналите, които идват от датчиците, прикрепени по тялото на гимнастика, и електрическите сигнали (кодове) на математическия модел. Така се получава сročна информация, която позволява да се управляват движенията.

Следователно най-същественият резултат от математизацията е възможността за широкото навлизане на кибернетиката в съвременната спортна тренировка. Всъщност главната задача на тренировъчната методика е да осигури оптимално управление на жизнените функции, е. за най-кратък срок и с минимална загуба на физическа и нервна енергия да се постигне максимален ефект. Така по необходимост математическите методи водят до интензивен контакт с кибернетиката, който чрез точно пресметане и ясно поставени задачи намира най-добро най-целесобразното в дейността. Нейното навлизане в теорията и практиката на спорта позволява да разглеждат в качествено нова светлина редица проблеми на периодичната, натоварването, физическата подготовка, техниката и тактика. По-конкретно на този въпрос ще спрем в следващия брой.

ТОВА СЕ СЛУЧИ...

ПРЕДИ 41 ГОДИНИ в Атина се състоя първите официални Балкански игри (5—12 октомври). Една година преди това също в Атина се състоя т. н. „пробна“ балканиада, на която Григори Педан (България) спечели два златни медала (на 800 м и 1500 м). На първите игри отново център на внимание бе двубоят Педан — Георгакопулос. Ето описание то на този исторически двубой в книгата „Балкански атлетически игри“ (автор М. Петрунов):

„...Старт 1500 м... Още в края на първата обиколка М. Зия (Т) и Проданич (Ю) се опитват да се откъснат. Но групата бързо ги засти-

га. Остават малко повече от 500 м, когато българският рекордьор Панайот Пеев рязко увеличава темпото и повежда. Атаката му издържат още четирима — гърците Морисеос и Георгакопулос, Педан и румънецът Павелук. На последния завой Пеев изчерпа силите си. Сега е ред на „големите двама“! Педан и Георгакопулос излизат на „правата“ един до друг. Публиката се изправя на крака. Ще има ли реванш! Шестдесет хиляди чифта очи непрегнато очакват развързката. Стъпка по стъпка в борба за всеки сантиметър двамата съперници изцеждат докрай воля и сили, за да се врежат във финалната лента. И падат от изтощение... Публиката онемява. Драматичният край на горещата борба е колкото възнуващ, толкова и неясен. Кой е победител? Само тези, които са непосредствено срещу финала, са успели да зърнат как гърдите на българина са докоснали лентата миг преди тези на съперника му. Между тях е и министър-председателят Венизелос, който наблюдава игрите и през трите дни... Педан пак е двоен победител над популярния гръцки шампион... Освен Педан с по два златни медала се очакват Мантисас (110 и 400 м с пр.), Бекярис (5000 и 10 000 м), Папаниколау (скок височина и троен скок). Една интересна особеност на Балканските игри — състезанията се провеждат в три дни — неделя и следва-

щите събота и неделя. Достатъчно време за опознаване с града и забележителностите му, със съперниците на пистата.“

ПРЕДИ 23 ГОДИНИ в Будапеща футболният отбор на „Левски“ победи сборен отбор на МТК—„Уйпещ“ (Будапеща) с 2:0. Головете отбеля-

Григори Педан като победител на Първите балкански игри.

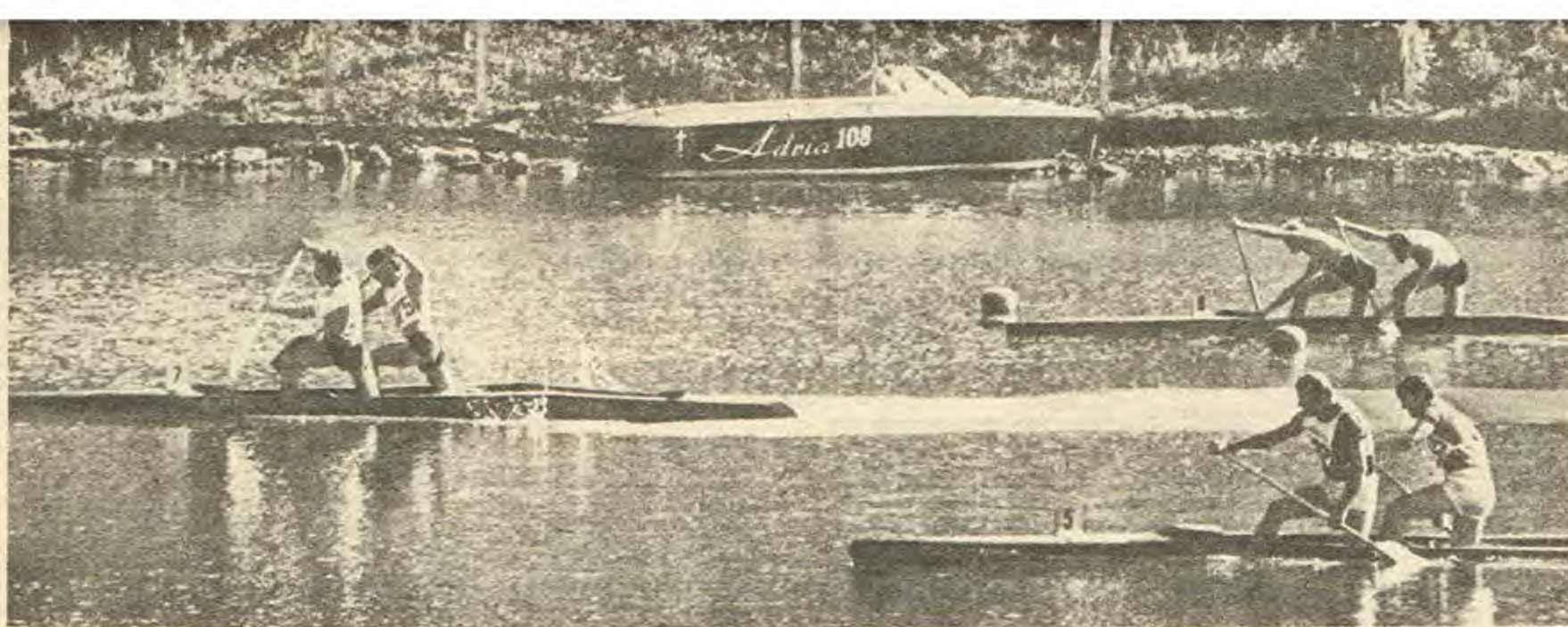
заха Спасов (20 мин.) и Кардашев (82 мин.). „Левски“ игра в състав: Андреев, Методиев, Димчев (Клева), Цанов, Трънков (Димчев), Дойчинов (Петров), Цветков, Спасов, Кардашев, Пачеджиев (Хранов), Томос.

ПРЕДИ 14 ГОДИНИ на 13 октомври в Рим прославеният съветски атлет Владимир Куц постави последния си световен рекорд. Той пробяга 5000 м за 13.35,0. Това постижение бе подобро от Рон Кларк (Австралия) след осем години — 13.34,8. През 1966 г. Кларк след неколнократно подобряване на рекорда постигна 13.16,6, резултат, който и до днес остава световен рекорд. Куц бе световен рекордьор и на 10 000 м с време 28.30,4, който бе подобрен след четири години от неговия съкипник Пьотър Болотников — 28.18,8. Световният рекорд понастоящем принадлежи на Рон Кларк, поставен през 1965 г. — 27.39,4. През 1956 г. Куц стана олимпийски шампион на 5000 и 10 000 м. През същата година и през 1957 г. той бе обявен за спортист № 1 в света. Понастоящем Вл. Куц е офицер и треньор в Киев.

ПРЕДИ 13 ГОДИНИ в Лос Анжелис 22-годишната датчанка Прете Андерсен преплува протока Католина в двете направления (общо 78 км) за 27 часа 18 минути и 44 секунди — с близо три часа по-бързо от най-доброто постижение за мъже.

Владимир Куц по време на олимпийските игри в Мелбърн.

Финалът на 500 м кану на световно първенство в Белград: наче румънците, следвани от съветските българските кануисти

Преди една година във витрината на българския кану-каяк спорт се появи първият медал, спечелен на световното състезание в Копенхаген. До него засяха сега още две подобни метални отливки. Към имената на Любенов и Илиев — трети в света през 1970 година — в ранглистата на най-добрите и най-бързи кануисти на планетата се наредиха и други две български фамилии — на Бойчев и Дамянов, трети на шампионата в Белград през август т. г. На гърдите им два пъти блесна бронзът, с който

Панчаревското езеро, точно срещу гребната база — не свалял очи от лодките, които всеки ден кръстосвали гладката водна повърхност. До като един ден приятелят му Георги Иванов, кануист, наричан кой знае защо Ватанабе, му свирнал от пътя: „Я ела в лодката... Опитай!“

— Качихме се в едно кану и като гребях стотина метра, Ватанабе ми каза: „От теб ще стане лъв кануист.“ И ме изтика напред — аз да вода лодката. Така започна всичко...

часове на изпитания, прекараха на лодката с гребла в ръце повече от 900 часа, прекосиха над 3500 км. Направиха проверки. Най-напред на международната регата „София“. Класираха се на пето място, но бяха пред бронзовото кану на Любенов и Илиев. После в Будапеща — втори, в Снагов — втори и трети (в конкуренция с пет унгарски и десет румънски лодки), сетне в Бранденбург — първи... Вървяха напред, скъсяваха разстоянията от първите две наши лодки — на Любенов и Илиев, на Савов и Мангараков. И ги

големите майстори на кануто в света — със станалите вече легендарни Вихман и Патрикович (Унг), Пацайки и Ковалов (Рум), Прокупец и Виноградов (СССР), Линделоф и Зайдлиц (Швец), Вайзе и Лихтенберг (ГДР) и още три силни екипажа от елита на планетата — от САЩ, Полша, Япония. Зад борда им в подборните състезания бяха останали лодките на други 11 страни. Оставаше най-трудното, най-главното: финалът!

Старт — и флотилията се устреми напред. От смущение ли, от щол ли, но двамата българи не бяха рез

пред само съответно с три секунди и една стотна!...

След 24 часа успехът бе гребен — почти по идентичен! Отново трети в света — този път на 500 метра, само на 1 стотна секундата от шампионската лодка на Даниелов и Симионов (Рум)!

Два пъти сърцата преливаха с радост, два пъти българският флаг се издигна на пилоните край на Савското езеро в Белград. Бронзови медала очичиха двете на отличните гребци Бойчев и Дамянов, обогатиха призовата лодка на българския кану-спорт. И с точките от доброто класиране на другите наши представители — четири на „С-1“ 1000 м Любенов и Велков — шести на „С-1“ 1000 м и „С-2“ 500 м, Петрова-Митева осмислиха (К-2“ 500 м) България стана първа на световното първенство по кану-каяк, оставяйки след себе си 18 други страни!

Какво е всъщност гребането — и сила! От тези две събития се ражда скоростта. Но за да днеш сред първите в света, са ни и още много други качества: на, непреклонна воля, всеотдаен аскетизъм в подготовката, трудолюбие. Разбира се — и техника. Мата — Виктор Бойчев и Федя Дамянов — притежават всичко. Те са едно добро съчетание — ният на „левия борд“ — силен лев, умел водач; другият —

ДВАМАТА ОТ БОРДА НА „С-2“

бяха отличени като призьори на 500 м и на 1000 метра...

...Двамата се качиха на двуместното кану преди една година. До тоя момент всеки сам прищорваше лодката си с различен дружествен флаг и набираше скорост за „големите води“. Бяха още юнги, на които предстоеше продължителен стаж, за да излязат в „открито море“ и стигнат до капитанския мостик. Всеки сам усвояваше техниката на гребането, всеки сам пореше водите часове, дни, седмици, месеци наред, за да догони другите, майсторите от националната флотилия. Скъсяваха бързо разстоянията: с фланелката на „Левски-Спартак“ Виктор бе юношески шампион две години поред, два пъти после се окичи с титлата и при мъжете (веднъж с Тр. Пожарлиев в „Левски-Спартак“ и сетне с П. Мулдавлиев в ЦСКА „Септ. знаме“); на борда на „С-1“ Федя развя знамето на „Академик“ на шампионския пиедестал през миналата година. Работеха под ръководството на личните си треньори — Виктор по указанията на Мл. Дюлгеров, Федя под наблюдението на Г. Марков. За треньорите на националния отбор Бончо Бонев и Геннадий Бухарин, които внимателно следяха в тия години проявите на двамата юнги, нямаше спор: растеше надеждна сямя, на която може да се разчита! И през пролетта на миналата година и двамата получиха повиквателна за лагер-сбора край язовир „Васил Коларов“...

— Защо ги повикахме? — споделя сега ст. треньорът Б. Бонев. — И двамата показваха точните данни, не обходими за голямото, скоростно гребане. Осъществиха се отличаваша с добра физика, бяха едри, плещести, в състезанията проявяваха воля и амбиция, съсредоточаваха се, имаха съзнателно отношение към тренировките — колкото и тежки да бяха те. Във всичко влагаха голямо старание, прозираше силната им любов към гребането...

А откъде се е зародила тая любов?

Виктор Бойчев разказва, че като малък (роден е през 1951 г.) се увличал по леката атлетика, дори се явявал на състезания на 60 м гладко бягане. Не му провървяло и обул футболните обувки... После се хванал за щангите. Но от прозореца на своя дом — на стотина метра от

Федя Дамянов хванал късото, подобно на лопата гребло през 1968 година, когато е бил 18-годишен. Роден във Видин, метрополията на българското гребане, той очевидно е хванал от „подквасата“ на школата край Дунава, в която се възпитавали Богдан Иванов, Борис Любенов, Сашо Илиев. Качил се и опитал една академична лодка, но мнението на специалистите е било категорично: няма да стане от него гребец! Накърненото честолюбие го отвежда при кануистите...

...На язовира дните преминават в тежък труд. Двамата яздят самостоятелно, докато веднъж треньорът им казва: „Хайде, опитайте звездно!“ И експериментът сполучи. Заредиха се

изпревариха!

Изпреварваха и много други майстори от световната фланга. Растяха като спортисти и майстори с дни — със старание, с амбиция, с труд! Направиха не крачка, а скок: за две години от пети в страната станаха трети в света!...

В Белград тръгнаха уверено през квалификациите и полуфиналите, в гонките извездаха кануто си първо или второ. Треньорите вярваха в тях: „Ще вземат медал!“ Не беше ли прекалена тая увереност, не се ли преобладаваха на двамата дебютанти?...

1000 метра! Вече три пъти Виктор и Федя преминаха по това трасе. Срещнаха се и се разминаха с най-

ки след сигнала „Go!“ и с тревога установихме, че гребат последни. По степенно обаче скоростта се увеличаваше, ударите на веслата ставаха по-мощни, ритъмът се усилваше. Ед на лодка бе задмината, после втора, трета, четвърта. До финиша оставаша петдесетина метра — пет екипажа се бореа за медали, сред тях беше и българският. Но ще съумее ли той да надделее над многократните призьори Прокупец и Виноградов, Линделоф и Зайдлиц? В последните метри „крачката“ на лодката стана по-широка, двамата българи хвърляха всичко, за да пречупят съпротивата на съперниците. И успяха — лодката им яростно връхлетя на финиша трета! Време — 3,49,24 минути! Пред нея бяха само лодките на Вихман и Патрикович, на Пацайки и Ковалов — излезли на-

ната страна на борда — здравещи, сръчен технически, зрял технически. Единият — „моторът“ гият — „кормчията“.

Разговаряхме с двамата германци след дълго време след като битието отшумя, когато напред е отминало и вълненията са стъпили на спокойния, трезвия мисъл. Запитахме:

— Какво чувствувате на при това ваше първо явяване на световното първенство?

— Смущение и чувство на гордост. Знаехме, че на нас се счита много, че на нашата лодка, заложен главно престижът на ната в това елитно състезание. Борните гонки не ни тревожеа в тях гребяхме по-спокойно, с мочувствие. Но дойде финалния и ей така, без да искаме, изме трепет. Не от страх, а от ние. Дланите ни бяха плунали пот, ръцете ни като че ли отха. Това може би се отрази при томето потегляне. Но постепенното щението бе изживяно, силите удвояваха с всеки изминат метрореността ни растеше и всеки греблото (а те са общо 400 на метровото разстояние!) ни приваше все повече към целта, кидала... Колко тежко бе, можесъдите от това, че за тия три и 49 секунди смъкнахме близограм от теглото си — почти 1ва, колкото след една напри тренировка... На втория финиш старт бе друго. Вече с медал, влетворение за изпълнен дългта по 500-метровото разстояниемина по-спокойно...

...На лодката отдалеч човекно може да ги различи един друг. При срещата „на суша“ вижда, че са съвсем различни си приличат и по характер, и гвици. Виктор сега е войник и стезава с фланелката на ЦСКА „знаме“. В свободното си време отдава на автомобилизма — Или пък гребане — не за тренира на голяма лодка — ей тая разходка... Федя пък е студент ВИФ „Г. Димитров“, има си по сесините, на изпитите. Той спокойният, по-възрастният. Виктор по-нервен, по-експанзивен. То прави различни, но ги и докогато влязат в лодката и се за греблата. Тогава стават едно, един екипаж от борда на силното и най-бързо български кану. Тогава те започват да си гчат: по това, че са истински тисти мъже.

Вицепрезидентът на Международната федерация по кану-каяк Питър Маасен връчва бронзовите медали на Виктор Бойчев (с когото се ръкува) и Федя Дамянов на световното първенство в Белград

КАК СЕ ПРАВЯТ ШАМПИОНИ?

Дори и тук, в тренировъчната зала, момчетата от нашия, пък и от съветския отбор следят всяка стъпка на прославения гимнастик Михаил Воронин. Треньорите, макар и не с такъв открит интерес, наблюдават големия треньор Корелков. Как се стига до успеха? Това е, което интересува всички. Всъщност кой по-добре от **КОРЕЛКОВ** би могъл да ни каже?

— Как се правят шампиони?
— Много просто! Работиш, работиш и или става, или не става.
— Все пак Воронин стана 12 пъти шампион.
— Случайно.
— Как така случайно?
— Ами така. И у нас, и в Европа, и в света Миша трябваше да се състезава все с равни състезатели. В света сега има седем, които могат да станат шампиони, а става само един. На когото издържат нервите. Да вземем например Накаяма — един голям гимнастик, на когото все не му върви. Та на него му се полага не по-малко да е шампион.
— Но защо тъкмо Воронин най-често успява?
— И успява, и не успява все по една причина. Става шампион, когато има самочувствие. В Люблина загуби от глупост. Страхува се от халките, защото преди това го боляха раменете, но захъса на коня, а на халките игра добре. Лошото на травмите е и това, че страхът изчезва по-трудно от болката.
— И все пак има нещо, което отличава Воронин от другите гимнастици. Нещо, чрез което побеждава.
— Безспорно. Елегантен, изящен, с голяма амплитуда, Миша повече се харесва от дру-

Най-напред трудните елементи трябва да се изпробват на ниска успоредка.

гите. Но то не е моя заслуга. Аз имам и други талантливи състезатели, със свои достойнства, но с тях не мога да постигна това съвършенство. Няма това чувство към движението, тази одухотвореност, нямат неговата лекота. Не от всеки можеш да направиш Воронин.

— Все пак заслугата ви сигурно е при избора. Трябва талант, за да откриеш таланта.

— Трябва да ви разочаровам. И тук нямам никаква заслуга. Момчето дойде случайно в залата. Играше футбол, но на мен ми се стори, че може да играе гимнастика, и го убедих да остави футбола. Може би в това ми е заслугата.

— Излиза, че треньорът на световния и олимпийски шампион не може да ни каже как се правят шампиони?

— Наистина не мога, защото — повярвайте ми — и сам не зная. Работиш и търсиш много. Наистина търсиш шампиона (кой ли не го търси) и или го намиращ, или не. А и когато си го намерил, трудно можеш да кажеш кое най-много ти е помогнало. Мисля, че основното е прецизното изработване на детайлите, всеотдайността и това, че никога не сме робували на никаква схема. Сега има тенденция да се върви по пътя на най-малкото съпротивление, като се преповеряваме на науката. Не отричам, разбира се, ролята на науката и необходимостта от научен подход, но нека не забравяме: спортната наука все още е в своя детски стадий на развитие. Все още с нея се занимават хора, откъснати от спорта. Да им се доверяваме сякаш, това означава да объркаме много неща. Обикновено за успеха се препоръчва много работа. А аз ще ви кажа, че не е нужно да се тренира непременно всеки ден, непременно по два пъти на ден, непременно по шест часа... Може и с тричасови тренировки да се постигне много. И би трябвало тренировките наистина да не надхвърлят три часа. Това, разбира се, е също индивидуално.

— И въпреки всичко непрекъснатото усложняване на упражненията, непрекъснатото търсене на нови трудни елементи налагат на всички по-натоварена програма.

— Не е необходимо да се претрупват упражненията с трудни елементи. Гимнастиката не бива да търси цирковата атракция. Някои смятат, че и при нас вече трябва да бъдат забранени за салто мортале. На Воронин никога не му е липсвала максималната трудност, изисквана от ФИГ. Та нали тъкмо в международната федерация са хората, които следят развитието на спорта и най-добре могат да преценят, че 4-те и 4-бе например са напълно достатъчни. Воронин изпълнява толкова „де“-та и „бе“-та, колкото се изисква, но ги изпълнява леко. Целта е не да личи колко трудно им е на гимнастиците. Не усилено, а красотата е нужна на гимнастиката. На времето вашият Стоян Коев с неговата сила, с неговата амбиция можеше да бъде голям гимнастик, ако имаше кой да му каже да не натрупа толкова трудни, недозвършени елементи, от които накрая и зрители дори се уморяваха. Двойното салто на Райчо Христов не е чудо невидяно. Имат го вече много гимнастици, но именно Христов е два пъти европейски шампион на Европа на земя, защото го изпълнява елегантно, красиво, защото има хубава, завършена композиция.

— Какво предлагате: да се ограничи трудността?

— Това и без предложения ще трябва да стане. Смятам, че ограниченията ще дойдат естествено. Тази прекомерна натовареност, която все повече се повишава, е вредна и в друго отношение. За какво друго може да бъде годен един човек, тренирал седем-осем часа на ден? Нали искаме нашите спортисти да се учат, да станат добри специалисти. Какво ще стане с тях, когато завършат състеза-

телната си кариера и не знаят нищо друго освен гимнастика.

— Трябва ли да приемем след всичко казано, че шампиони се правят от талантливи гимнастици при не много продължителна, но рационална тренировка, при пълно използване на времето?

— Точно така! Но вие много настоявате да знаете как се правят шампиони, а това никому не може да помогне. Не може да се каже нещо, което е дългогодишен процес, дълъг, дълъг път с две думи. Може би най-лаконичният отговор на този въпрос си остава — да се търси. А искате ли да ви кажа как се развалят шампиони? — Това е по-лесно.

— Интересно би било.

— По-скоро тъжно. Неотдавна прочетох, че Воронин е свършен за гимнастиката и трябва да си отиде. Нещо повече — и досега нищо не бил направил. И нямаше да се изненадам, ако под това се беше подписал някой, който не разбира от гимнастика, но да пише такива неща Гюнхарт, треньорът на швейцарския отбор, това вече е направо нечестно. Лошото е, че на всяко голямо състезание има един значителен процент от случайни съдии и този начин на подработване на общественото и съдийско мнение не е нов, но много некрасив. Не може първият неуспех на такъв голям гимнастик да се посреща с открити щикове. Виждал съм винаги и недостатъците в работата на Гюнхарт, които — той и сам

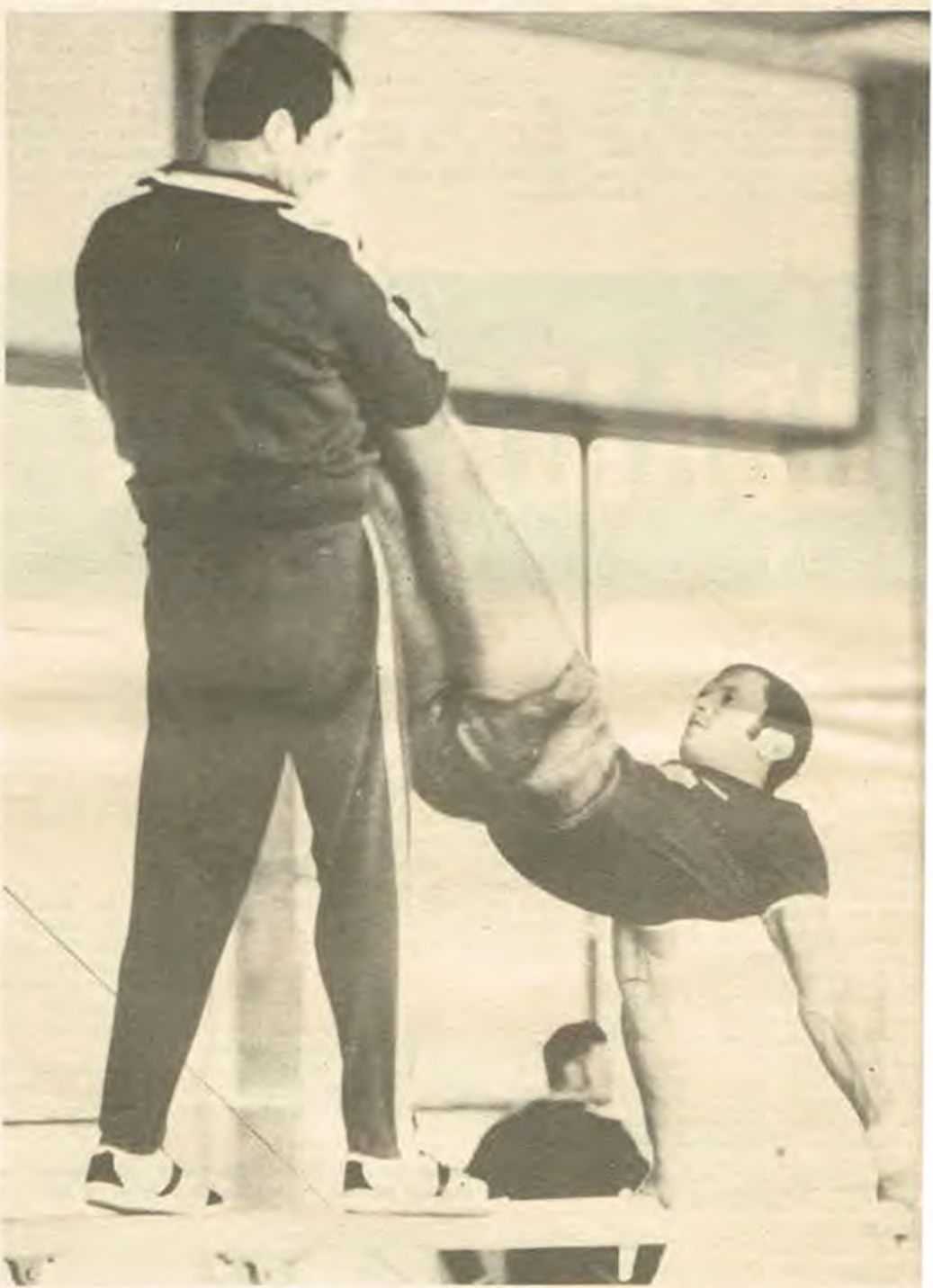
знае това — са много повече от постижението му, и ако съм изтъквал нещопостижението, то не е било от куртоазия. Тук мисля за дипломация няма. Искрено убеден съм най-важно е това, което Гюнхарт е направил не това, което още не е успял да направи. Убеден съм, че гимнастиката има нужда от треньори, които са ярки творчески личности както и от големи гимнастици. Какво би челата гимнастиката, ако рано си бяха ошли Меникелли, Церар, Азарян, Шахлин?.. нали тъкмо те бяха стимул за младите, го идваха след тях. Нали тъкмо те и сimoto си майсторство, и с дългото си ост не създаваха тази особена, наситена с изживение атмосфера, без която гимнастиката подум би обедняла, посивяла. Гимнастиката: един спорт със завидно дълголетие и тзатова още повече се налага да се пазят не да се унищожават големите имена.

Исках да чуя какво мисли един толкова вестен треньор за създаването на шампион, а ето че стигнахме до най-болния въпрос в гимнастиката. В спортменската борба гимнастиците се намесват и такива фактори като подработка на общественото мнение, дийски комбинации, задкулисни сметки, честна война. Наистина има за какво да съжалява, че постиженията в този толкова хубав спорт не се изчисляват с атлетичност.

Мargarита РАНГЕЛ

Много труд се изисква и от треньора, и от гимнастиката дори след като са покорили всички върхове...

Снимки: Емил МАНДЖА

ФИЗЗАРЯДКА ЗА ПЪРВОКЛАСНИКА

от които се изпълняват с палка. Някои от тях могат да се включат и във физкултурната пауза по време на подготовката на домашните упражнения.

1. Протягане. От изходно положение стои с крака, разтворени на ширина на раменете, палката се държи в отпуснати ръце. На 1-2 палката се повдига над главата с протегане и вдигване; на 3-4 ръцете се отпускат надолу с издишване. В среден темп упражнението се изпълнява 3-4 пъти.
2. Наклони встрани. Изходно положение —

- стои с крака на ширината на раменете; палката се поставя на плещите и се държи със сгънати ръце. На 1-2 — наклон наляво, на 3-4 — наклон надясно. При наклоните се издишва. На всяка страна се прави по 3-4 наклона.
3. Махове с краката (без палка). От стои с крака на ширината на раменете и с издишване ръцете плясват под него, на 2 с вдигване се връща в изходното положение. На 3 и 4 същото се прави с десния крак. Упражнението се повтаря 3-4 пъти.
4. Прилягане. От стои с крака на ширината на раменете и с издишване хоризонтално напред ръце. На 1-2 — илягане с издишване, на 3-4 — връщане в изходното положение с вдигване. Изпълнява се 4-6 пъти.
5. Наклони напред. Стои с крака на ширината на раменете. На 1-2 — наклон към левия крак с издишване, така че с ръцете да се докоснат пръстите на крака, на 3-4 — връщане в изходното положение с вдигване. На 5-6 — наклон към десния

- крак, на 7-8 — отново в изходно положение. Правят се по 3-4 наклона към левия крак.
 6. Сгъване на ръцете (без палка). На крачка разстояние от стената (бюргардера, етажерката) ръцете са опрени на нея. На 1 ръцете се сгъват в опор, на 2 се изправят заедно с тялото. Изпълнява се 4-6 пъти с произволно дишане.
 7. Ходене около палката. Изходно положение — мирно, като палката се държи вертикално в изпъната ръка. На 8-10 та се ходи около палката надясно, следва се сменя положението на ръцете и на 8-10 такта се ходи наляво. Упражнението се прави по 3-4 пъти на всяка страна, то се диша дълбоко и ритмично.
- След завършването на утринната гимнастика е много полезно да се обтрие тялото с хладка вода: като се почне от пература 25-30 градуса и постепенно с малки до 18-20 градуса. В по-топлите обтриването може да се замени с душ, обливане с вода със същата температура.

1971 — ГОДИНА НА СЪВЕТСКИЯ ВОЛЕЙБОЛ

VIII ШАМПИОНАТ НА ЕВРОПА

МИЛАНО. от нашия пратеник КЛИМЕНТ ВЕЛИЧКОВ

1971 става съветска волейболна година! Волейболистите на СССР спечелиха всички шампионати, взеха всички европейски титли. Студентите от „Буревестник“ (Алма Ата) станаха европейски клубни шампиони, московските динамовци спечелиха съответното звание при жените, съветските девойки и младежи също станаха преди известно време шампиони на Европа... А сега в Италия всичко беше ясно един ден преди края на първенството...

Финалният мач СССР—Чехословакия, който трябваше да гледаме при мъжете, не се състоя. Игра се, но то ва вече не беше финал. След гвоя най-нещастен мач, в който Румъния неочаквано ги победи с 3:0, за чехословаците остана единствената възможност при победата над СССР да се класират на второ място и да добият право за участие на олимпийските иг-

тезатели на студентските организации „Буревестник“ в Алма Ата, Харков и Одеса и от армейските клубове в Москва и Ростов на Дон. Ветерани са Ю. Поярков (по два пъти европейски, световен и олимпийски шампион), В. Кравченко — също притежаващ всички най-високи отличия, Е. Лапински и Б. Терещук. Дебютанти на европейското първенство бяха Е. Чулак, В. Панкин, Ю. Старунски, В. Домани, О. Запорожец, Л. Зайко, В. Кондра и В. Сапрички. От тях Чулак влезе в символичия европейски състав заедно с такива играчи като Коуделка (Чех), Р. Шуман (ГДР), Удищяну (Рум), Кравченко (СССР) и Шнайдер (ГДР).

Румънците бяха най-голямата изненада на турнира в положителен аспект. След като Италия едва не ги изпрати да ни правят компания в група „Б“, след загубата от СССР и тя

беше шампион — нямаше да съществуват трите черни страници, трите мрачни дни, в които загубиха три пъти с по 3:0! Навярно много ще се говори за тяхната „старомодна“ игра, за „липсата на творчество“, за „примитивизма на игровата им мисъл“ и за „скучните им и еднообразни действия“...

Но ако погледнем малко по-спокойно на нещата, ще видим, че волейболистите на ГДР, които играха така и по време на своя най-голям триумф в София, загубиха не защото другите отбори сега играят по-интелектуален волейбол. Обратно, те бяха по бедни със собственото им оръжие.

— Технически и тактически отборите не са по-добре, отколкото на предишното европейско първенство — споделя друг наш бивш национален състезател инж. Любомир Поптодоров, сега специализант в един технологически институт в ГФР, дошъл специално да наблюдава шампионата. — Прогрес има само във физическата

От този осезателен вкус към атлетизма най-много пострадаха някои познати звезди — особено помръкнаха Бузак, Амброзек, Шулиц, Фрайвалд...

На пето и шесто място се класираха Унгария и Полша.

В Болоня, накъдето беше отправено нашето внимание и това на домакините, нещата вървяха горедолу нормално. С по 3:0 гейма победихме Холандия (5, 6, 12), Израел (1, 3, 6) и Белгия (11, 11, 8) и с по 3:1 — Югославия (9, 14, —10, 13) и Италия (—7, 12, 9, 11). Никакви заключения не могат да се правят от игри с противници, които просто не са от нашата „категория“. Ясно е едно: пътят на бъдещите ни олимпийци към финалната шестница в Мюнхен не ще бъде лек и по него трябва да тръгнат абсолютно предани на играта спортисти. Тези, които мислят, че до XX олимпийски игри може да се стигне и играе с каквито и да е компромиси в подготовката, горчиво се лъжат. От

Мъже

1. СССР
2. Чехословакия
3. Румъния
4. ГДР
5. Унгария
6. Полша
7. България, 8. Италия, 9. Белгия, 10. Холандия, 11. Югославия, 12. Израел, 13. Финландия, 14. Франция, 15. Турция, 16. ГФР, 17. Швеция, 18. Гвения, 19. Швейцария, 20. Дания, 21. Австрия, 22. Шотландия.

Жени

1. СССР
2. Чехословакия
3. Полша
4. България
5. Унгария
6. ГДР
7. Румъния, 8. Италия, 9. ГФР, 10. Холандия, 11. Израел, 12. Швейцария, 13. Франция, 14. Югославия, 15. Шотландия, 16. Дания, 17. Австрия, 18. Великобритания.

ри. И това беше огромен заряд, какъвто съветските играчи вече не притежаваха — те просто бяха вече европейски шампиони. Така след блестяща игра на Коуделка, един обаятелен играч с изключителен интелект, след серия класически построени блокове и много творчество и изобретателност при атаките чехословакият отбор спечели не само олимпийска виза, но и горещите симпатии на зрителите.

Съветският отбор, който зае първото място с четири победи (колкото Чехословакия и Румъния), но с най-добра геймова разлика (12:4 срещу съответно 12:5, 12:6), бе съставен от съ-

гостната битка с Полша нашите северни съседи едва ли не със зъби и нокти спечелиха три поредни победи — коя от коя по-хубави!

— При тях има идеално съчетание между млади и стари — обобщава дългогодишният национален състезател Петър Кръмаров, който сега е треньор в Италия. — На терена почти винаги има трима опитни играчи и трима доверчани юноши. Тази тактика в бъдеще ще ги прави все по-опасни противници.

Германците, които заеха четвъртото място, може би искрено съжаляват, че не загубиха от нас. Тогава в историята на този „вундертим“ — свето-

подготовка. Изглежда, всички са наблегнали там, а за техниката не е останало достатъчно време.

С други думи, търсенето на физически качества, което за пръв път ни показа най-ярко отборът на ГДР, сега е „заразило“ всички. И ГДР вече няма онова деморализиращо преходство при мрежата, както порано. Руди Шуман не може така лесно както друг път да надскочи противниковия блок (но го видяхме на задна линия да спасява невероятни топки!). Трудно е и на останалите нападатели — нито В. Шнайдер, нито Арно Шулиц не са вече господари на мрежата...

1. Осми шампионат — седма европейска титла за съветските волейболистки
2. Мъжкият отбор на СССР за четвърти път става шампион на Европа. На снимката: Треньорът Чесноков дава напътствия по време на почивка (на земята — Кравченко).
3. М. Минева — основна единица в българския отбор.

нашите волейболисти трябва да се изисква много повече.

В Реджо ди Емилия, един прелестен град с благодущни и бърбиви хора, с посивели от времето романтични сгради, надвесили се над тесни калдъръми, с фонтани, край които хората с часове се разхождат и блягат джелато (ароматичен сладолед), нашите момичета спечелиха четвъртото място. Това е най-големият успех на нашия национален женски отбор! Всяко друго класиране би било нереално. За разлика от Милано тук залата винаги бе пълна. С първите си две среднощни победи (по 3:2 срещу Унгария и ГДР) българките станаха любими на публиката. И не е чудно защо тези мачове и срещата с Полша (2:3) бяха три от петте, завършили не с традиционното 3:0. За да не се класираме за олимпийските игри, фатална бе срещата с Чехословакия. Загубихме, защото блокът ни беше слаб. Гогова и Вучкова не можах да преодолеят сковаността и дълго седяха на пейката. И останалите момичета сякаш бяха потиснати от мисълта, че ето всичко сега се решава. Само Мария Минева беше пример със своята изобретателност и хладнокръвие. Мария Петкова игра силно в нападение, а Павлина Стоименова действуваше добре като разпределителка.

Съветските състезателки подновиха своя „абонамент“ за титлата европейски първенец, като престояха на терена точно четири часа. За това време в пет срещи те не загубиха нито един гейм. След тях са едрите атлетични чехословаки момичета, русо косите полякини, под чийто прозорци се изляха доста серенади. А след нас са Унгария и ГДР...

Бяхме изпратили нашите отбори за Италия с пожеланието мъжете да се борят за престиж, а жените — за олимпийска виза. Престиж спечелиха жените, а от мъжкия отбор ще очакваме подобаващ успех като световни вицешампиони след десет месеца в Мюнхен...

А СЕГА — МЮНХЕН...

Българските шангисти заминаха и се завърнаха от дельно Перу тихо, без фейерверки, като истински спортисти. След като бяха четвърти в Европа като домакини, те извоюваха в Лима третото място в света! България бе единствената страна, която не получи нула в

трибоя и класира всички свои представители в призовата шестика.

На другарска среща зам.-председателят на ЦС на БСФС Хр. Меранзов поздрави шангистите за големия успех и обяви решението за присъждане на званието „Заслужил майстор на спорта“ на Нурикиян и Атанасов. „Не възразявам“ — заяви той, — ако в Мюнхен надмийете борците...“

Състезатели, треньори и ръководители са пропити от мисълта за достойно представяне на XX олимпийски игри. А на шангистите може да се вярва!

На снимката: Част от националните състезатели със заслужилите треньор Ив. Абаджиев (вторият от дясно на ляво).

ЪРХУ ЗДРАВИ ОСНОВИ РАДЯТ ПЛЕВЕНЧАНИ

рnodът между двата конгреса бе на плевенчани време за градеж снов. И тъй като бяха решили ата им да е висока и солидна, и иите трябваше да бъдат здрави. „темел“ стана девизът:

ВСЕКИ СПОРТ — ИДЕАЛНИ УСЛОВИЯ

този девиз е подчинена строителна програма. На кой ли спортен водител не настръхват косите сагата чуе за спортно строителство. Можем да си представим колко иност, колко настойчивост се изит, колко нерви се хаят, за да съществуват едно толкова богато телство. Но плевенчани не оби да говорят за трудностите, а се ат на резултатите. Само за осем ца беше построен комплексът илони на „Спартак“. Появиха се 150 площадки за волейбол, ханд и баскетбол, 14 съблекални и друмощия съоръжения. Сега завърмървия в страната лекоатлетичи стадион със закрит лекоатлетичи листа — 144 м дълга. И така както все още са натрупани варък в нея, два месеца преди оферото откриване личи вкус и предивост. Личат добрите стопани, ко се чувствуват навсякъде, във вси Впрочем плевенчани имат тради в това отношение — да бъдат и: първият стадион, построен у дед 9 септември, беше в Плевен. га много се гордееха с него и иствения в страната фотоканал го за съжаление фоторепортерите в използвали, но сега до новчоръжения старият стадион малко една. Затова в момента го зачимя разхубавяват. През тези години: построено и общезитие-интерта даровити спортисти, което заизползува спортното училище. По ни бяха и нов покрит плувен ба и 6 салона към гимназиите в ен. От 1972 г. започва и строена нова сграда за спортното учи: по изискванията за съвременоение и съвременна тренировка. нието на всички към това учили: особено голямо, защото тъкмо чакат прелома за разрешаване а този голям проблем — висоортно майсторство, тъкмо оттук

получават първите окуражения. Зато ва не е чудно, че проектът за сградите на училището беше поставен на конкурсни начала, претърпя вече три корекции и в крайна сметка се пра ви един от трите премирани проекта. Ще се строи и работнически стадион в индустриалния квартал, и нова гребна база на язовир „Сопот“, и база за високопланинска подготовка... Специалистите по 12 вида спорт ще имат всички условия за целогодишна работа, всеки спорт — със своя база. А заедно с отстраняване на оплакванията за прочутите обективни трудности, разбира се, ще се повиши и възискателността.

НАУКАТА — РАЗБРАНА ОТ ВСИЧКИ НЕОБХОДИМОСТ

Научно-методическият център за детско-юношески спорт е най-младият, но вече най-популярният институт за плевенските треньори и преподаватели по физическо възпитание. Тук хората се радват като новодошци на всеки нов апарат, с който успяват да се снабдят. Една енергична, млада жена изпраща редовно писма на треньорите, за да ги осведоми за всичко ново, което са получили в центъра. Някои вече идват заедно с възпитаниците си. Още в първите си стъпки на ученият център иска да бъде в крак с последната дума на спортната наука. Затова сътрудниците му внимателно проучват дейността на другите на учни центрове. Искат да знаят и хубавото, и лошото, за да „пропуснат“ това, което е спъвало предшествениците им.

Центърът успя вече да стане популярен и сред родителите. Преди за почването на учебната година при приемните изпити за спортното училище малките кандидати трябваше да минат и през центъра. Изследванията, които се правеха тук, сериозността, с която се отнесе центърът към тази задача, му спечели много нови приятели.

ДА РАСТАТ ГОЛЕМИ СПОРТИСТИ, ДОБРИ ГРАЖДАНИ!

Това е другата голяма грижа на спортните и младежки ръководители

ВБСФС КОНГРЕС

в Плевенски окръг. На националното съвещание в началото на юни те запознаха цялата страна със своя опит. Възможност плевенчани и не смятат, че са открили Америка. Няма нищо изключително. Новото в тяхната работа е, че от приказки за необходимоста от възпитателна работа са минали към действително целенасочена, организирана дейност. Неделни моменти от учебно-тренировъчния процес, която засега за повечето треньори е само лозунг, тук вече започна да придобива съвсем конкретни очертания. На два пъти беше направена анкета с по един от всеки трима (на базата на 1500) млади спортисти с еднакви въпроси. Без да се абсолютизира значението на отговорите, все пак те дават възможност за управление, за насочване на възпитателния процес. За треньорите е организиран постоянно действащ семинар със занимания на всеки две седмици и отделно от това двудневни семинари, на които се канят висококвалифицирани лектори. Те от своя страна ръководят възпитателната работа в отборите по строго детайлизирана програма. 256 теми, градиращи според възрастта на спортистите (от първокласници до мъжки и женски отбори), осигуряват добра последователност. Във временните комсомолски дружества са обхванати над 2000 състезатели.

Отначало тази широка програма срещаше неразбиране, и отпор. Някои треньори виждаха в нея допълнителна работа и не бяха убедени, че е необходимо да се „товарят“ с нови задължения. Сега вече и най-скептично настроените трябва да признават ползата от системната, целенасочена дейност, да й признават предимствата пред хаотичното двадесетминутно „възпитание“ главно пред състезанията. Най-напред трябваше да видят какво на тях им липсва за този организиран процес, да го допълнят и това само по себе си е доста полезно. Възпитателната работа е такава, в която не можеш веднага да видиш резултатите, но все пак някога първи белези са окуражителни. Има вече и наградени треньори и комсомолски секретари.

ДЕЦАТА ГОЛЯМАТА НИ ГРИЖА, ГОЛЯМАТА НИ НАДЕЖДА!

Идва вече времето на равностойката. Всеки работник в системата на БСФС от своето място трябва да даде отчет за периода между двата конгреса. Идва и нашата окръжна конференция, на която ние също трябва да кажем и какво е направено, и какво не в Плевенски окръг. И много е направено, и много не е направено. На нас, както на всички, ни се иска да можем да се похвалим със значителни спортни победи, със създаването на големи спортисти, с принос към националния спорт. За съжаление нас, плевенчани, все още ни няма в големия спорт.

И все пак, ако трябва да говорим за промените, настъпили между двата конгреса, една от най-хубавите промени е, че вече казваме „все още“, че вече виждаме първите плодове на започнатото след III конгрес и особено след решението на Политбюро на ЦК на БКП за по-нататъшното масовизиране на спорта и повишаване на спортното майсторство, виждаме първите окуражителни резултати. Високото спортно майсторство беше болната тема и на миналата ни конференция. Оправдането, че като нямаме ВУЗ, други градове ни вземат спортистите, вече узрели за майсторски норми и за рекорди, не ни утешава много. Трябваше трезво да отчетем фактите и да потърсим пътищата другде. Не по линията на оправдаването. Затова за нас проблем номер 1 стана детско-юношеският спорт.

Броят на младите спортисти бързо нарасна. От 2800 през 1967 година до 6400 сега. Само в школите за начална подготовка по лека атлетика (от I до IV клас) се включиха около 1000 деца. В средния курс 11 преподаватели подготвят 650 пионери. Укрепиха се и се разшириха и специализираните спортни школи — вече 15. Освен това профсъюзите подготвят млади лекоатлети в 5-те свои школи. КМС — в една. Създадена бе стройна организация, строга последователност, без вакуум, стабилен календар. Осигурени бяха и средства. Девойките от старша възраст вече ни зарадваха с шампионска титла. Миналата година и гимнастичките от спортната гимназия се върнаха като победители от прегледа на спортната младост.

През 1948—1951 г. бяхме републикански шампиони по плуване. По ставили сме си задача до 1974 г. да си възвърнем позициите на една от водещите сили в този спорт. Подборът ще правим на базата на 2500—3000 деца. Сега в специализираната школа 5 треньори работят с около 400 плувци.

В Прегледа на спортната младост нашите млади спортисти се придвижиха с десет места по-напред в таблицата за класирането и взеха 72 медала повече, отколкото в миналата спартакиада. Това показва, че сме избрали вярната посока, че действително сме поставили работата върху здрави основи. Младен Кучев, Стефан Ангелов, който взе бронзов медал на световното първенство по борба (класически стил), спринтьорката Донка Новакова — балканска шампионка, се състезават сега в други дружества, но са наши възпитаници. Това е наш принос към националния спорт.

Нашата цел е: повече като тези имена. Но за да я достигнем, трябва всички наши осемдесет треньори да работят с амбицията, с упоритостта и уменията на Иван Дилов, Борис Капустоянов, Никола Николов, Михаил Чслаков, Славка Томова, Цветан Дончев, Мая Герданова...

Симеон ВЕЛИЧКОВ
председател на ОС на БСФС — Плевен

Едно от големите постижения през този период беше и привличането на родителите. Най-бързо, най-осезателно се почувствуваха промените от включването в общия комплекс на тази мярка. И по подобряване на успеха на спортистите, и по останалите показатели.

ОБЩО ДЕЛО

Отдавна вече физкултурата и спортът не са само грижа на организациите на БСФС. Все повече и повече те стават проблеми, интересувачи цялата общественост. И все пак от умението на организациите на БСФС зависи до голяма степен доколко тази заинтересованост ще намери конкретен отклик.

Плевенски окръг дава един чудесен пример за тясна връзка в работата на ОК на ДКМС и ОС на БСФС, както и за всички останали подразделения на двете организации. Особено подчертано това единство се чувствува във възпитателната работа — от разработването на програмите до детайлното им изпълнение.

Спортните ръководители в Плевенски окръг не могат и да си представят тази широка строителна програма, с която са се захванали, без помощта на народните съвети в Плевен, в Пелово, Червен бряг, Долни и Горни Дъбник, Левски, Никопол, без доброто отношение, което срещат в шестте града и 104-те села на окръга. Нефтохимическият комбинат сам се заема със строителството на новата гребна база към язовир „Сопот“.

И така, ако трябва да се каже с две думи какво са правили в Плевенски окръг между двата конгреса, най-точно би било: градили са основи. Здравни, солидни. Сега се виждат само първите кътлове. И на тази конференция високо спортно майсторство ще бъде отново болната тема. И все пак плевенчани могат да посрещнат тази конференция с оптимистично настроение. Хвърлили са всички сили в едно направление — в големата грижа за детско-юношеския спорт. В едно направление и от много подстъпи. Това не може да не даде резултати. Не могат да не се появят големи имена, ярките победи, които всички любители на спорта в окръга така много, така дълго очакват.

Марианита РАНГЕЛОВА

1. Само за осем месеца плевенчани построиха спортния комплекс „Спартак“.
2. Един отбор, познат на футболната смяна в цялата страна. Малките футболисти на Белене бяха опасни противници за всички.
3. Първо състезание...
4. Плевенчани са решили да си възвърнат старата плувна слава. Разбира се, най-напред трябва да се започне от възбуката, от обучението...

Снимки: Йордан МАСЛАРСКИ

«БУЙНИТЕ ДЕЦА» И ТЕХНИТЕ ПРОБЛЕМИ

ЗАЩО И КЪДЕ СЕ ГУБЯТ МЛАДИТЕ ТАЛАНТИ?

Те са 220 момчета, най-обикновени, жизнерадостни деца, които твърде рано са нарушили някои норми на обществения ред и поведение, неусетно са попаднали в един неверен и неравен колеровоз на живота. Различните ситуации са ги принудили да изживеят случки, които са парализирали тяхната детска душа. И се е получил срив...

Строителите издигат все нови и нови жилищни блокове, земята се покрива все повече и повече с бетон и на нея остава все по-малко място за игрите на децата. И ето вместо да играят, те започват да се събират тайничко в някое скрито място... Последствията от такива събирания са достатъчно известни. После трябва пари — зер какви са тези събирания без цигари, без алкохол, без малко музика и шарени списания... Откъснати от своя естествен свят на игрите и движенията, някои от младите превръщат свободното си време не в отиди, а в едно вредно увлечение по чужди за възрастта им привички. Към свободното време на децата се проявяват недостатъчно грижи, към нуждата им от спорт на много места се отнасят с пренебрежение.

По този проблем напоследък се говори доста, приети са и норми за жилищното строителство и спортната площ, но те не се изпълняват. В съветския град Северодонецк, в които се експериментират методите за развитие на масовата физкултура, от 1966 до 1970 г. правните нарушения сред малолетните рязко се снижават. За тези години в града се изграждат детско-юношески спортни школи с 1873 деца. Още 580 деца посещават специално организирани секции при учреждения и предприятия, открива се школата за подводно плуване „Садко“, посещавана от 400 деца... И по този начин голяма част от децата в Северодонецк намират едно любимо и полезно занимание — спорта, където могат прекрасно да изживят себе си.

Но да оставим примерите и да се върнем към конкретния повод за този репортаж. Така или иначе, 220 момчета живеят и учат в „А. С. Макаренко“, където правилно са решени да навакват пропуснатото, да се опрат върху силното въздействие и спорта като възпитател.

Децата са влюбени в спорта. Седмекласникът Николай, който има постижения над 5,50 м в скока на дължина, мечтае да стане голям атлет и да се състезава от ЦСКА „Септ. знаме“. Намира време за много тренировки и много четене. Отличник е не само в сектора за скокове, но и в училище. Шестокласникът Красимир се състезава от детския отбор на „Левски-Спартак“ по футбол. Той твърди, че при тях има много добри футболисти, че училищният отбор бил „страшен“...

Говореше се за спорт и затова око до мен беше пълно с ученици. Накрая те ме заведоха до голямата витрина, отрупана с кули и флагчета.

Показаха ми: „Това са нашите борци. Ето ги братята Росен и Живко, ето го Валентин, Александър — все със златни медали от градското първенство.“ Показаха ми и снимки на своите „училищни йоги“, показаха ми и снимките на някои, които са напуснали вече училището, но са оставили следа и в тази витрина, и в сърцата им. Сред тези имена срещам и състезатели от националните юношески състави...

Всички в училището спортуват. Имат възможности да пробват сил

те си и в плуването, и в хандбала, в борбата, волейбола и баскетбола, тениса на маса... Разказаха ми, че един от най-добрите са гимнастиците, но не можах да ги видя — били на състезания.

Естествено дял за всичко това има и добрата материална база: училището разполага с много спортни площадки, писта и атлетически сектори, плувен басейн, салон и — на първо място — правилното разбиране за значението и възможностите на спорта като възпитателно средство от страна на училищното ръковод

во. Директорът Л. Николов ми каза, че четири от осемте младежи от страната, които са постъпили във физкультурния техникум в Пловдив, били възпитаници на училището.

Излязах от училище „А. С. Макаренко“ доволен и недоволен. Това, че тук отдават толкова голямо значение на физическата култура, е хубаво, но може би ако във всички наши училища гледаха по същия начин на спорта, нямаше да има нужда от специални училища...

Боян БОНЕВ

1. Всяка година идват нови деца... 2. Гимнастиците на „Макаренко“ са пет пъти столични шампиони. 3. Най-увлечателни си остават игрите с топката и разбира се, на първо място — футболът.

ОБИЧ ЗА ОБИЧ, ДОВЕРИЕ ЗА ДОВЕРИЕ

Всяка година идват нови деца. Настръхнали, недоверчиви. И първото нещо, което искат да знаят, е какви са преподавателите. Как ще се живее с тях цели четири години? Какъв е Йордан Станишев, преподавателят по физическо възпитание? Слаб, вече с прошарени коси човек. Изглежда строг. Когато се усмихне, е добър... Това са първите впечатления, които после се допълват, допълват... Децата не знаят, че неговото детство е било така тежко — 18 братя и сестри и трима „бащи“ е имал Йордан Станишев. Сега е на 42 години, а има вече 28-годишен трудов стаж!

13 години вече Станишев е преподавател в интерната „Макаренко“ и когато казва, че не би се съгласил да отиде и в най-образцовото училище, може напълно да му се вярва. Някои от неговите възпитаници стигнаха до най-високото стъпало — до световния рекорд. Дали не би искал да стане известен треньор, да продължи с тези, на които е дал основата, да опита с тях да отиде до върха, да вкуси покрай тях от славата? Кой не би искал! И все пак ако трябва да се избира между училището и каквото и да е, Станишев знае, че ще избере сегашното — да бъде полезен на тези деца, които имат нужда от него.

Неговите възпитаници са многогодишни шампиони по гимнастика, борба, вдигане на тежести.

Негови възпитаници ще намерите и в отборите на ЦСКА, и в националните юношески отбори. И все пак ако го запитате кое смята за най-голям свой успех, веднага ще ви каже: „Това, че от 220 деца 220 са спортисти“.

Ангел Първулов му пише от казармата: „Много Ви уважавам. Няма никога да забравя усилията, които положихте за нашето израстване като добри спортисти, като нови хора. От сърце Ви желая много успехи във вашата благородна възпитателна работа.“ Веселин Ташков отново има нужда от някогашния си учител: „Досега ме беше срам да Ви пиша, защото Ви изложих — напуснах физкультурния техникум в Пловдив. Беше ме много срам. Но Ви пръв ме разбрахте. Бях пропаднал човек, но вие ме променихте чрез спорта и с добра дума. Затова сега не съм отчаян човек, а винаги живея с добра надежда. Искам да ми пишете, да ми помогнете, защото отново се нуждая от Вас. Такъв човек никога няма да забравя!“

Откровени изповеди на хора, вече навлезли в живота, преминали през една сурова школа, по чувствували едно оздравително съприкосновение, поднесено от един обикновен човек, от един педагог. Йордан Станишев е завършил Висшия институт за физическа култура „Георги Димитров“ като много други свои колеги. Но това, за което учениците му не мо

гат да го забравят, не може да се научи в никакъв институт. То е разбирането, то е обичта, доверието, които децата най-добре чувствуват. И му се отплащат с обич за обич, с доверие за доверие.

... В малката стаячка на Станишев са оставени 460 лева профсъюзен членски внос и преподавателят е забравил да заключи вратата! Случайно открил това, ученикът Валентин Савов решава, че трябва да направи нещо. И го прави. Отива до спалното помещение, донася си одеялото и възглавницата и ляга пред бюрото на своя учител, за да го дочака и да му каже, че парите са налице...

Колко такива случки изпълват тези тринадесет години. Колко хубави, детски доказателства за обич и доверие!

Всяка година идват нови деца. Настръхнали, недоверчиви. След четири години излизат вече поулегнали, по-разумни, почти мъже. Всеки от тях намира своето място в живота. И всеки си спомня четирите години, прекарани в интерната. Изглежда, често в спомените на тези някогашни момчета идват часовете по физическо възпитание, които за тях са се превърнали и в любими часове.

Този въпрос, повдигнат в миналия брой на „СТАРТ“, се превърна в своеобразна предконгресна трибуна за подготовката, израстването и съхраняването на подрастващите спортисти. В няколко поредни броя на нашето издание ще публикуваме стенограмите и препоръките на деятелите-специалисти и спортисти. Ето две от тях:

Инж. Божидар ВИТАНОВ — бивш юношески шампион и рекордьор по лека атлетика: „Писаното в „СТАРТ“ ми причинява болка, като ми припомня годините, когато активно участвах в състезания. Тогава ми на трапваха, че в мое лице българската атлетика е намерила своя спринтьор... десетобоец. И досега не мога да си обясня как специалистите ми определиха тези по мое мнение коренно различни дисциплини... Смятам факт, че въпреки огромното ми желание и труд не станах нито голям спринтьор, нито десетобоец най-красноречиво доказва възприетия погрешен метод на подготовка спрямо мен.“

Считам, че точкогонството е загубено за младите таланти в атлетиката. Припомням си, че имаше случаи, когато в два дни съм бягал девет пъти — на 100, 200, 400 м и в щафети. А аз не бях единственият...

Искам също да споделя, че когато бях включен в олимпийска подготовка, започнах усилено да тренирам. Чувствах се уморен, и то за дълги периоди от време, не бях свеж на състезания, но продължавах да тренирам по предварително изготвения план. Съвместно се стараех да изпълнявам всичко, но вместо резултатите ми да се покачват, започнаха да се задържат на едно ниво, дори да спадат. И то точно преди олимпийската... След това по моя молба федерацията ми разреши да се посветя само на спринта. За съжаление получих болка в ахилесовото сухожилие. Наложих се дори да се оперирам и... се простих с голямата атлетика.

Смятам, че първите впечатления за един млад състезател не винаги са верни. Дори бих дал отново себе си за пример. В VII клас действително бяха най-бързо сред моите съученици, но нищо не гарантираше, че тези, които са след мене, с течение на времето няма да станат добри, дори по-добри, но никой не се занимаваше с тях. Чувствах известно влечение към скоковете, бях и хърделист, но нали бях най-бърз, останах главно спринтьор. Може би в други дисциплини щях да постигна нещо повече... Въпросът за треньорския поглед за методиката за подготовката остава основен за пълната изява на младия спортист, за неговия растеж като пълноценен състезател.“

Омуртаг КУЗМАНОВ — треньор в ЦСКА „Септ. знаме“ по баскетбол на юноши — ст. възраст: „Това е деликатен въпрос, твърде комплициран. Според мене причините са няколко. Една от тях например е обстоятелството, че някои млади таланти не могат да влязат в представителния мъжки състав на тяхното дружество, а същевременно нямат право да преминат в друг отбор, в друго дружество, където изискванията към колектива не са тъй високи. А известно е, че всеки талант се нуждае от различен период от време за утвърждаване...“

Мисля, че сериозна пречка в работата с младите е и двусменното обучение в училищата (особено през зимата). Обикновено явление е да провеждам тренировките вечер — от 20.30 до 22.30 ч. И се налага често някои състезатели да пътуват в тези часове от комплекс „Младос“ до района на бившето дружество „Септември“. А и материалната база не отговаря вече на съвременните изисквания за тренировка. Друга пречка (за щастие нетипична!) е вмешателството на родителите. Често пъти те виждат, че техният син играе като „средняк“, и бързо решават да го изтеглят своевременно от игрището и го ориентират в друго поприще. Това е неправилно! Няма вина рани и късни таланти... Неправилно бяха премахнати първенствата на МНП от републикански характер. Това вече дава отрицателно отражение!“

БЯЛАТА ОЛИМПИАДА

Моива — от този връх ще се спуснат шеметно най-добрите „абфертисти“ на Единадесетата зимна олимпиада.

- Олимпийските съоръжения на Сапоро:
1. Шанцата „Окураяма“ с капацитет 90 м.
 2. Шанцата „Мияномори“ с капацитет 70 м.
 3. Старт и финал на трасетата за ски-бяганията и биатлона.
 4. Връх Теине, в чието подножие са пистите за слалом и гигантски слалом.
 5. Връх Енива — старт на пистите за спускане.

6. Комплексът „Макоманаи“: покритият леден стадион и откритата писта за бързо пързалане с кънки.
7. Ледената пързалка „Томакоман“.
8. Покритият стадион за хокей на лед „Цукисаму“.
9. Покритият стадион за хокей на лед „Микахо“.
10. Пистите за бобслей и спускане с шейнички под връх Теине.
11. Пистата за спускане с шейнички „Фужино“.

ДИСЦИПЛИНИ И УЧАСТНИЦИ ТИТЛИ И МЕДАЛИ

В Сапоро се запазва програмата, която бе валидна и за Гренобъл — 35 дисциплини. Както на летните, така и на зимните игри няма еднакъв принцип за правоучастие. По четирима състезатели от страна се допускат във всички ски-дисциплини (северни и алпийски) и по един отбор за щафетите, включително и в биатлона. В кънки-бяганията се допускат по четирима мъже на късите разстояния (500 и 1500 м), по трима — на по-дългите (5000 и 10 000 м) и по три жени във всички дисциплини. Във фигурното пързалане могат да участват по трима представители (мъже и жени) и по две спортни двойки от страна (танцовите двойки не участват на игрите). На бобслей и роделн се допускат единично и отборно по два боба и по две шейни. Хокейните отбори са комплектовани от по 18 състезатели. Всички ски-състезания и турнирът по хокей на лед са валидни за световно първенство. В останалите зимни спортове се организират през олимпийската година други състезания за световните и европейските титли.

Ето броя на спортовете, дисциплините (титлите) и медалите, които се връчват по време на зимните олимпийски игри:

Спортове	Дис.	Зл.	Ср.	Бр.
1. СКИ — мъже	10	13	13	13
	жен	6	8	8
2. КЪНКИ — мъже	4	4	4	4
	жен	4	4	4
3. ФИГ. ПЪРЗАЛЯНЕ — мъже	1	1	1	1
	жен	1	1	1
	см. дв.	1	2	2
4. БОБСЛЕЙ	2	6	6	6
5 РОДЕЛН — мъже	2	3	3	3
	жен	1	1	1
6. БИАТЛОН	2	5	5	5
7. ХОКЕЙ НА ЛЕД	1	18	18	18

Сапоро — столицата на XI зимни олимпийски игри и главен град на най-северния японски остров Хокайдо — е само на 30 метра над морското равнище. И това е първото необичайно нещо, което очаква тук гостите от цял свят. Защото никога досега не е имало толкова „ниска“ зимна олимпиада. И никога досега майсторите на зимните спортове от петте континента не са се събирали в толкова голям град: днес Сапоро има близо 1 милион жители, а съоръженията, където ще бъдат олимпийските спортни битки между 3 и 13 февруари 1972 г., са разположени в непосредствена близост до него.

Името на Сапоро произлиза от думата „салипоробецу“, което значи „река на бързите и тръстиката“. Така местните жители наричат река Тойохира, която разсича града на две неравни части и минава край самото олимпийско село. Сапоро е известен още като „град на акациите“ и „град на поезията“, но всички тия красиви словосъчетания не отговарят напълно на действителността. Климатът тук е суров, почти 6 месеца през годината всичко е покрито със сняг, средната температура зиме е минус 10 градуса. От десетилетия местното население води борба с природата, изкарвайки препитанието си от дърводобив, риболов и земеделие. То не се плаши от капризите на природата, обича зимните спортове. Градът е осеян с ледени пързалки и зобиколен от многобройни ски-писти. Жителите на Сапоро се гордеят със своя фестивал на снега, който става тук всяка година през февруари. Тогава по улиците и парковете се издигат гигантски скулптури от сняг и лед — приказни демони и чудовища, които ни връщат назад, в праисторическите времена. Догодишният фестивал на снега ще се слее със симфонията на големия бял спорт...

Над Сапоро стърчи конусът на връх Моива, висок 1319 метра. Оттук, откъдето целият град се вижда като на длан, ще стартират скиорите спускачи. Между Моива и край-

ните южни квартали на Сапоро е разположено основното ядро от олимпийски съоръжения. Приятелите на спорта от много страни вече добре ги познават — нали тая година през февруари имаха възможност да наблюдават по телевизията предолимпийската спортна седмица, чиято главна цел бе да послужи като генерална проверка на пистите и ледените площадки. Тогава не бе влязла в строя само покритата ледена пързалка „Макоманаи“ с 12 000 места — едно от най-импозантните съоръжения в Сапоро, където ще се състезават фигуристите и ще се играят решителните мачове от турнира по хокей на лед. Тук ще стане и тържественото закриване на игрите. На откритата пързалка „Макоманаи“, обградена с трибуни за 50 000 зрители, където ще мерят сили състезателите по бързо пързалане с кънки, ще стане тържественото откриване на игрите. Предстои да бъде напълно завършен и пресцентърът, разположен край самото олимпийско село, в който ще има всички удобства за работа на акредитираните журналисти и хотел с 1500 легла. Всичко останало влезе в строя още миналата зима. Ще бъдат направени само някои подобрения съобразно указанията на техническите специалисти, изпратени тук от различните международни федерации по зимните спортове.

Организаторите положиха големи усилия за реконструкция на транспортната мрежа, за да може тя да поеме усиленото движение в дните на голямото спортно събитие. Специален клон на метрото ще свързва олимпийското село с центъра на града, като експресните влакове ще изминават разстоянието само за 12 минути.

Вече не е далеч денят, когато в гигантската чаша край пързалката „Макоманаи“ ще лумне олимпийският огън. От Гърция до Токио той ще пътува със самолет, а на 3 февруари щафетата от японски спортисти ще го отнесе до крайната му цел — олимпийската столица Сапоро.

Светските хокеисти — трикратни олимпийски шампиони — в една от срещите

ОЛИМПИАДА В ПОДНОЖИЕТО НА МОИВА

ЩЕ ИМА ЛИ БЪЛГАРИ В САПОРО

ят отговор на този въпрос е ясен едва през месец януари 2 г. Но за да бъде той по-ясен, отсега полагат грижи много от чието старание и трудолюбие престижът на българския т. Става дума за ски-спортото в нашите проектоотборите олимпийски игри са включили скиори:

ЪЯГАНЯ — мъже: П. Пан-Ангелов, Д. Гълъбов, Н. Ва-Ж. Кирилов, Г. Милушев.

В. Пешинска, В. Пандева, нълкова.

ИСКИ ДИСЦИПЛИНИ — А. Диков, Г. Георгиев, Ив. П. Шаламанов, П. Ангелов, тева.

А. Златарева, Д. Димитров-Лисурска.

летните месеци любителите та почти забравят за тези ли, чито имена не слизат ните колони на вестниците ата. А добрите скиори про-ного пот, за да поддържат форма и да посрещнат но-ни готови за сериозни изпи-Калко, че техните имена са малко. От години вече е необходимостта от целого-юдготовка и въпреки това еньорите през лятото оста-ищи. По-голямата част от скиори се сещат за своите а в най-добрия случай през ед като са загубили 3-4, та и повече месеци. Есте-а дава отражение и върху ето на националните отбо-пак олимпийските ни съста-подготовка без прекъсва-орите А. Митов, Н. Васи-Врингов, Б. Златарев са жили резултатите от тази ка да са по-добри в срав-руги години.

вна между нашите състеза-северните дисциплини и от-з ГДР, които бяха на тре-н лагер в България, се про-гървите контролни състеза-

отбора на САЩ.

ния с ролкови ски. Петър Панков се класира втори, а всички останали са подобрили постиженията си. Особено чувствителен е напредъкът при някои скиорки, които преминаха състезателното разстояние за значително по-кратко време (4-5 минути по-добре) от миналата година. Тези резултати могат да бъдат и още по-добри, ако няма редица пречки за нормално провеждане на подготовката. (У нас не са внасяни родкови ски от 3 години. Почти на всяка тренировка състезателите губят повече време да отстраняват повреди, отколкото за каране на ролерите, липсват подходящи стандартни асфалтови писти и т. н.) И все пак, когато говорим за съвместния тренировъчен лагер със скиорите на ГДР, налага се неволно и едно сравнение. Техните бегачи дойдоха на подготовка с един щаб от 16 души, между които 2 лекари и 4 лаборанти. Преди и след всяка тренировка или контролно състезание тази „подвижна лаборатория“ прави редица изследвания, биохимични проби и т. н., за да имат треньорите ежедневна точна картина за състоянието на всеки състезател. При такава поставка на тренировъчната работа лесно могат да се обяснят и по-добрите резултати, и по-големите натовавания, които понасят скиорите от ГДР — всеки ден занимаванията на отделните групи продължаваха сутрин и след обед не по-малко от 5-6 часа!

Пред прага сме на нова зима. Скиорите скоро ще заменят имитационните упражнения и „сухите“ тренировки с приятните часове по снежните писти. Бегачите ще имат своите първи срещи и тренировъчни лагери в началото на ноември в Швеция и СССР, а жените — в ГДР и СССР. Решителни за тях ще бъдат контролните състезания през януари: за мъжете на 7 в Югославия (купата Бохиня) и на 15-16 в Италия, а за жените в първата половина на януари в Клингентал (ГДР).

По същото време алпийците ще покажат своите възможности и на първите състезания у нас, и на международни прояви с участието на силни скиори във Вал д'Изер (Франция), в Италия и Австрия.

Нека им пожелаем успех и олимпийска виза за Сапоро — като възнагреждение за труда и упорството през дългите месеци на предоллимпийската подготовка.

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА МЕДАЛИТЕ

Любопитно е да се знае как са разпределени медалите в досегашните десет зимни олимпийски игри. От страните в първата шестима СССР е участвувал само в четири игри, а останалите — в десет. До игрите в Инстбрук включително двете германски държави участваха с единен отбор. За първи път ГДР и ГФР участваха самостоятелно в Гренобъл. Ето таблицата на медалите:

Страна	Зл.	Ср.	Бр.
Норвегия	45	43	38
СССР	28	23	24
САЩ	24	32	20
Финландия	21	27	19
Швеция	21	20	21
Австрия	19	27	23
Германия	14	11	10
ГФР	2	2	3
ГДР	1	2	2
Франция	12	8	9
Швейцария	10	11	12
Канада	10	5	13
Италия	7	3	5
Холандия	4	8	3
Великобритания	3	2	6
Чехословакия	1	4	3
Белгия	1	1	2
Унгария	—	1	4
Полша	—	1	2
Япония	—	1	—
КНДР	—	—	1
Румъния	—	—	1

Страницата подготвиха: Димитър ДЖАРОВ, Ешуа АЛМАЛЕХ и Иван ЖЕЧЕВ.

По-малко от половин век

Свикнали сме да свързваме олимпийските игри с древността. Та нали 776 години преди новата ера в Елада, край река Алфей, в местността Олимпия е било положено началото на елинистките игри? Те просъществували 1170 години, докато завоевателите от Рим сложили край на древните олимпийски игри. Повече от 15 века те останали забравени от човечеството.

Зимата била непозната в древна Елада, така че в древните олимпийски игри зимните спортове не са били застъпени. Основателите на модерните олимпийски игри в края на миналото столетие пренебрегнали зимните спортове, които били още в зароди-

Соня Хени при спечелването на първия си златен олимпийски медал през 1928 г.

ща си. Едва 30 години след конгреса от 1894 г. в парижката Сорбона, на който се приел проектът на барон Пиер дьо Кубертен за възобновяване на олимпийските игри, се поставило началото на „белите олимпиади“.

И ако летните игри, запазили за себе си почетното наименование олимпийски, имат зад гърба си по-малко от половин век. За разлика от летните игри те не се наричат олимпиади и по редицата им номерация се води само по фактически състоялите се игри. Трябва обаче да добавим, че състезания по зимни спортове са били включвани като част от програмата на олимпиадите преди решението за отделни зимни олимпийски игри. Още през 1908 г. на Лондонската олимпиада се състояли състезания по фигурно пързалане...

ПЪРВИТЕ ЗИМНИ ОЛИМПИСКИ ИГРИ се състоят от 25 януари до 4 февруари 1924 г. във френския алпийски център Шамони. Застъпени са само 4 спорта с общо 14 дисциплини и демонстративни военни ски-патрули (биатлон). В официалната програма фигурират: ски — 18 км, 50 км, специален спок и северна комбинация (18 км и спок); кънки — фигурно пързалане за мъже, жени и смесени двойки; бързо пързалане — 500, 1500, 5000 и 10 000 м плюс четири вида бобслей — двойки; хокей на лед. Герой на игрите са скиорът Т. Хауг (Норв), който е пръв на 18 км, 50 км и в северната комбинация, а в специалния спок е трети, както и кънкобегачът Г. Тунберг (Финл) — победител на 1500, 5000 м и в четири вида, втори на 10 000 м и трети на 500 м.

ВТОРИТЕ ИГРИ — 11 — 18 февруари 1928 г. в Сен Моритц (Швейцария). Към програмата се прибавя родел (спускане с шейни) — единично мъже. Кънки-бягането на 10 000 м не завършва поради лошото време. Отново се проявява Г. Тунберг, който печели златни медали на 500 и 1500 м. За пръв път участва прославената фигуристка Соня Хени (Норв), шампионка на три поредни олимпиади, след което се посвещава на киню изкуството.

ТРЕТИТЕ ИГРИ — 4 — 13 февруари 1932 г. в Лейк Плесид (САЩ). Дебют на бобслей — четворки. За трети пореден път шампион по хокей на лед става Канада. Докато във вторите игри участвуват 25 държави, в Лейк Плесид участвуват са само 17, което потвърждава, че световният център както за летните, така и за зимните спортове е Европа.

ЧЕТВЪРТИТЕ ИГРИ от 6 до 16 февруари 1936 г. в Гармиш — Партекирхен засенчват олимпийските идеали с профашистката пропаганда на хитлеристите, които още тогава срещат всеобщ протест от световната спортна общественост. За пръв път в програмата се включват алпийските ски-дисциплини — комбинация (спускане и слалом) за мъже и жени, както и щафетата на 4 x 10 км. Герой на игрите е норвежецът Ивар Балангруд с 3 златни и 1 сребърен медал на бързо пързалане с кънки. Голяма изненада е победата на хокеистите от Великобритания над Канада. За пръв път в зимни игри участвуват български спортисти скиори.

ПЕТИТЕ ИГРИ се организират след II световна война отново в Сен Моритц — от 30 януари до 8 февруари 1948 г. Германски спортисти не участвуват. Алпийските ски-дисциплини (спускане и слалом за мъже и жени) фигурират отделно в програмата. Канада си връща титлата по хокей на лед, а Чехословакия се класира на второ място. Участвуват и български скиори.

ШЕСТИТЕ ИГРИ се състоят от 14 до 25 февруари 1952 г. в Осло, столицата на Норвегия — страната с най-големи успехи в белите олимпиади. Участвуват рекорден брой страни (30), включително и България. СССР изпраща само наблюдатели. За пръв път стартират скиорките на 10 км. Включва се и гигантският слалом. Известният кънкобегач Ялмар Андерсен (Норв) печели златни медали на 1500, 5000 и 10 000 м.

СЕДМИТЕ ИГРИ от 26 януари до 5 февруари 1956 г. стават в Кортина д'Ампеццо (Италия). За пръв път участвуват съветски спортисти, които в дебюта си постигат изключителен триумф. СССР печели почти толкова титли и медали, колкото Норвегия, Швеция и Финландия, взети заедно (8 златни, 4 сребърни и 6 бронзови медала)! Сензационна предизвиква победата на съветските над канадските хокеисти. Герой в срещите е отличният хокеист и футболист Всеволод Бобров. За пръв път един скиор — Тони Зайлер (Австрия) — печели златните медали в спускането, слалом и гигантския слалом. Отлично се представя и нашият скиор Георги Димитров, който макар и в последна група, се класира пред много изтъкнати скиори стартирали преди него. Той заема 18-то място в спускането, 13-то в слалом и 34-то в гигантския слалом, а в тройната комбинация (валидна само за световно първенство) се класира седми — най-големият успех на български скиор!

ОСМИТЕ ИГРИ стават от 18 до 28 февруари 1960 г. в Скуо Вали (САЩ). Отново триумфират съветските спортисти, които печелят най-много златни (6), сребърни (6) и бронзови (9) медали. Участвуват и български спортисти. Александър Шаламанов става известен с интересния факт, че в Скуо Вали участва в алпийските ски-дисциплини, а после в Рим — на олимпийския турнир по футбол.

ДЕВЕТИТЕ ИГРИ се състоят от 29 януари до 9 февруари 1964 г. в Инсбрук (Австрия). Тук СССР записва най-голям си успех в зимните олимпийски игри, спечелвайки 11 златни, 8 сребърни и 6 бронзови медала — рекорд в историята на белите олимпиади. Домакините австрийци заемат второ място по брой на медалите — 4 златни, 5 сребърни и 3 бронзови. На 3 x 5 км щафетният ни

Италианците винаги са разчитали най-много на бобслей (на снимката олимпийската им четворка шампион). Но този път ще се надаяват и на алпийца Тюени...

отбор в състав Р. Димова, Н. Василева и Кр. Стоева се класира на призовото пето място — най-големият олимпийски успех на българския ски-спорт досега.

ДЕСЕТТЕ ИГРИ протичат между 6 и 18 февруари 1968 г. в Гренобъл (Франция) при рекорден брой участници и страни — 1300 спортисти от 37 държави. Този път най-много медали спечелват представителите на Норвегия — 6 златни, 6 сребърни и 2 бронзови, следвани от СССР — 5 златни, 5 сребърни и 3 бронзови. Австрия — 3 златни, 4 сребърни и 4 бронзови и др. Спортист № 1 на игрите е французинът Жан-Клод Кили, който повторя триумфа на Т. Зайлер — спечелва първо място в трите алпийски дисциплини. Възвущащият хокеен турнир, валиден временно за олимпийската, световната и европейската титла, за трети път завършва с победа на СССР. От българските спортисти сравнително най-добре се представят П. Панков — 25-и в ски-бягането на 15 км и 26-и на 30 км, и алпийецът П. Ангелов, който стартира успешно и в трите дисциплини (най-добре в слалом — 29-и от над 100 участници) и заема 23-о място в тройната комбинация, валидна само за световно първенство.

Такава е накратко почти половин-вековната история на белите олимпиади...

Людмила Титова — най-бързата кънкоорка в Гренобъл.

L'Humanité

«ГРЕШКАТА» НА ГОСПОДИН 0,63%

Френският спортен журналист Ролан Пасван коментира някои от наболелите проблеми на масовия спорт във Франция.

След европейското първенство по лека атлетика в Хелзинки твърде много се приказваше за спорта в училищата, за физическото възпитание на милиони млади французи, за което са отредени само... 0,63 процента от националния бюджет.

Рицарите на перото, които сияят огън и жупел след всеки болезнен неуспех на нашия спортен елит, системно забравят колко много има да се прави в индустриалните предприятия за милионите млади работници. Повечето от тях работници, навлезли в производството без висока квалификация, експлоатирани от работодатели, които се грижат главно за производителността на труда, вятат време и възможност да се занимават със спорт.

В програмата на Комунистическата партия и по-специално в новия законопроект, внесен и регистриран в Националното събрание на 16 декември 1970 г., са очертани изискванията към работодателите за организиране на спортна дейност в предприятията.

„Пет платени часа седмично за по-младите от 21 години; предприятията да предоставят на работниците необходимите спортни съоръжения...“

През 1970 г., когато тия проекти бяха споделили с г-н Комити, държавен секретар по въпросите на младежта и на спорта, той се провикна: „Не разчитайте на това! Работодателите имат достатъчно разходи за професионалното обучение на работниците...“

Скандална реакция от страна на един министър в правителство, което се грижи повече за интересите на работодателите, отколкото за милионите младежи — бъдещето на нацията.

Но ето сега се оказва, че „господин 0,63%“ е допуснал „грешка“: голямата индустрия знае да бърка в кесията си в интерес на спорта. От вчерашния брой на „Екип“ научаваме, че ако футболистите на „Марсилия“ се класират за втория кръг от турнира на европейските шампиони, ще получат от предприятията „Бергер“, „Крайслер-Франс“, „Шел“ и „Кавия“ 13 автомобила „Крайслер 180“ и бонове за 13 000 литра бензин...
Оставяме коментарите на вас!

Високопланинската пързалка „Медео“ в дин на големи състезания.

Советският СПОРТ

МАЙСТОРИ ВЪВ ВСИЧКО

Неотдавнашната среща по плуване между сборните отбори на СССР, Великобритания и САЩ бе едно от централните събития на предоллимпийското плувно лято. Някои свои мисли, породени от наблюдаването по сините коридори на басейна в Минск, споделя заслужилият треньор на СССР Александър Кожух.

Преди всичко искам да отбележа разностранността на американските плувци. Например М. Шниц еднакво майсторски плува и кроул, и бъртерфлай, има световни рекорди и в двата стаила. Олимпийският шампион на 1500 м свободен стил М. Бъртън демонстрира великолепно майсторство в бъртерфлай. Брусистът Р. Колела се бореше като равен в съчетаното плуване със световния рекордьор Г. Хол, който на свой ред е превъзходен майстор в плуването на гръб... По такъв начин могат да бъдат изброени всички спортисти от американския отбор.

Впрочем подобна картина наблюдавах неотдавна и на европейското първенство за юноши и девойки в Холандия. Припомнете си: унгарецът А. Харгитаи спечели 6 златни медала в различни дисциплини. Младата холандка Х. Бунсхутен подобри европейския рекорд на 400 м свободен стил за възрастни и показа най-добър резултат сред своите връстници в съчетаното плуване.

А как са нещата при нас? В Холандия нашият отбор бе най-многоброен. Но мнозина участваха само в една-единствена дисциплина и завършваха пътя си към медалите със старта в предварителната серия. Същото е характерно и за повечето от елитните ни плувци. Често те са привърженици не само на един-единствен стил, но и на една-единствена дисциплина.

За ползата от многостранна подготовка се говори отдавна, но на практика сме твърде консервативни. Да вземем 13-годишната Наташа Попова, която неотдавна постави абсолютен рекорд на СССР на 400 м свободен стил. За всички беше ясно, че момичето е твърде перспективно. Но по начало диапазонът на тренировката ѝ беше строго ограничен — подготвяше се само за 100 м свободен стил. Имаше един момент, когато от нормата за първи разред я отделяше една секунда и в продължение на цяла година не можа да преодолее този рубеж. Сегашните скромни успехи на Наташа се дължат на това, че тренировката ѝ бе коренно променена. По време на спартакиадата в Киев тя участва в няколко дисциплини с различни стилове и спечели 6 първи места. При това изобщо не се бе готвила специално за всевъзможния рекорд на 400 м свободен стил. Той дойде като логичен завършек от характера на тренировката ѝ и работа през този сезон.

Особено внимателно наблюдавах американските кроулистки. В плуването на 400 м свободен стил огромно впечатление ми направи Е. Симънс. За нея, както и за повечето американски плувци, е характерна непрескъхватата жажда за постигане на висок резултат. Никакъв страх от бързото начало! Веднага в бой — и така докрая. Темпо, темпо, темпо. Струваше ми се, че тя непрекъснато се стреми да увеличи бързината. И няма нищо чудно, че макар и без равностойни конкурентки, Симънс все пак постави национален рекорд и беше много близо до световния.

Няма да акцентирам върху това, какъв кроул плува Симънс — еднотактов, двутактов или шесттактов. Въпросът не е там. Цялата ѝ работа, ако мога да се изразя така, е подчинена на ръцете. Ръката влиза във водата бързо, под остър ъгъл и веднага започва да гребче. Никакви фази на отдиш при пренасянето на ръката във въздуха, никакво плъзгане... В резултат се получава непрекъснато, кръгообразно движение на ръцете... Разбира се, за такова плуване е нужна висока функционална и силова подготовка.

В бележника си съм нахвърлял много неща. Има над какво да се размишлява. Надявам се, че стартовете на американските плувци ще послужат като хубав урок за всичките ни треньори и плувци. Тъкмо тук виждам огромната полза от срещата в Минск.

— Ан Симънс, която в Минск постави световен рекорд на 800 метра свободен стил — 8.59,4. Тя е първата плувка, която преодоля границата на деветте минути.

ВТОРОТО РАЖДАНЕ НА МЕДЕО

Сивата лента на пътя лъкатуши сред урви и скали и на около 16 километра от Алма Ата, столицата на Казахстан, замира в подножието на огромния хълм Мохната. Тук, в местността Медео, на височина 1570 метра над морското равнище, се строи голям зимен спортен комплекс, включващ преди всичко реконструкцията на знаменитата високопланинска пързалка, известна под името „фабрика за рекорди“, на която светските спортисти са поставили над 40 световни рекорда по бързо пързание с кънки.

Първите стартови изстрели прозвучаха над огледалния лед в Медео преди 20 години — на 5 февруари 1951 година. И веднага — чудо! Съдиите не искаха да вярват на хронометрите си: те показваха небивали, фантастични резултати.

Още през първите две-три години на състезанията в Медео бяха подобрени почти всички световни рекорди. Традиционните турнири за наградата на Министерския съвет на Казахска ССР бързо добиха популярност. В Алма Ата започнаха да идват кънкобегащи от Полша и КНДР, от Чехословакия и Монголия, от Румъния и ГДР. Те редовно поставяха нови рекорди на своите страни и това още повече укрепваше славата на Медео, където чистата ледена вода за поливане на пързалката в съчетание с прозрачния планински въздух и яркото слънце създаваха идеални условия за постигане на високи резултати.

И изведнъж настъпи затишие...

Работата е там, че край пързалката протича малката, но твърде бърза рекичка Алма Атинка. През някои години тя почерпва сила и енергия от топещите се ледници и се превръща в бушуваща стихия. Водата руши склоновете на околните възвишения, подкопава корените и поваля столетни тяншански борове, с лекота мъкне многотонни скали. Тоя поток от кал и камъни, наречен „сел“, се носи надолу с бързината на влак и сее разрушения. Така през 1921 и 1956 г. Алма Ата пострада твърде много. Като ново страшно напомняне за силата на бушуващата вода послужиха катастрофата на езерото Исък, на 60 километра от Алма Ата, където през юли 1963 г. стихията за няколко часа напълно унищожи езерото — тоя „син брилянт в короната на планините“.

Учените и инженерите решиха, че градът може да бъде защитен само с помощта на мощен бент. На огромната площадка, където съвсем доскоро се мяркаха разноцветните пуловери на кънкобегащите, допълзяха машини. Те трябваше да пробият тунели в планините, да ги напълнят с взрив, а после да вдигнат във въздуха няколко милиона тона скални стени и да ги стоварят в клисурата, на предварително набелязаното място. Почти 7 хиляди тона

мощна „порция“ през април 1967 г. позва за броени секунди да се вдигне в небето се положи в долината огромен насип с чина около 90 метра. Рекичката, окована лезобетонни тръби, сега тече под насипа, за вечни времена е застрахован от капър на природата града с 800-хилядно население.

Построяването на насипа зачеркна ня години от летописа на високопланинската зала, но още през зимния сезон на 1971-„фабрика за рекорди“ ще се върне в

Сътрудници на проектантския институт „Алма Ата гидропрог“ подготвиха чертежи които строителните организации към Министерството на автомобилните пътища в Кратурата на повърхностния леден слой и създават идеални условия за пързание. (ледените листи на феноменалното съоръжение завършва строежът на стадион с 10-ди места. Под трибуните има стаи за сплитите, треньорите и лекарите, президентския пазар и т. н. Наблизо се изгражда пла с 300 места, универсална спортна зала, криг плувен басейн. В местността Чим край Медео ще се построят лифтове и стии. Така тоя район ще добие напълно пийски вид.

Очаква се, че още в края на тая годингашиният олимпийски отбор на СССР по пързание с кънки ще може да тренира део. Тук ще се раздават визите за Сапог „Бялата олимпиада“.

Йосиф М...
кореспондент на

Илюстриран СПОРТЕН СЕДМИЧНИК СТАДИОН „ВАСИЛ ЛЕВСКИ“.

СОФИЯ РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ: главен редактор — Недялко ДОНСКИ, Асе НЕЙКОВ, Богомил НОНЕВ, Ваня ВОИ НОВА, Вълко ПЕТРОВ, Димитър ДЖАРОВ [зам. главен редактор], Ешуа АЛМАЛЕХ, Иван ЖЕЧЕВ, Климент ВЕЛИЧКОВ, Маргарита РАНГЕ ЛОВА, Митко ЕКСЕРОВ [отговорен секретар], Никола КОСТАДИНОВ, Павел ВЕЖИНОВ, Петър ХАДЖИЙСКИ Ясен АНТОВ.

Художествен редактор: Дочо ДОЧЕВ.
Държавен полиграфически комбинат „Димитър Благоев“ 2012

С ТРИ ГОДИНИ ПРЕДНИНА

ПАНОРАМА

На 7 октомври народът на Германската демократична република ще чествува своя национален празник. И отново спортистите ще рапортуват за забележителни успехи, които в повечето случаи означават световни и европейски рекорди, победи в световни и европейски първенства.

... Онези, които са имали възможност да видят световния плувец елит в един и същ басейн (на мексиканската олимпиада например), без да познават неговите „звезди“, съсем не можеха да бъдат впечатлени от представителя на ГДР Роланд Матес. Сред обикновено ярко надарените физически плувци на повечето страни, в това число и на ГДР, разбира се, Роланд се откроява с необичайното за плувец телосложение. Той е висок като върлина със своите 187 см и само 66 килограма и няма нищо общо с класическата представа за плувците.

Трябва обаче да видите Матес във водата. Защото и в нея той изведнъж се откроява сред останалите. Те изглеждат като най-съвременни бързоходни кораби; той — като кораб на подводни криле.

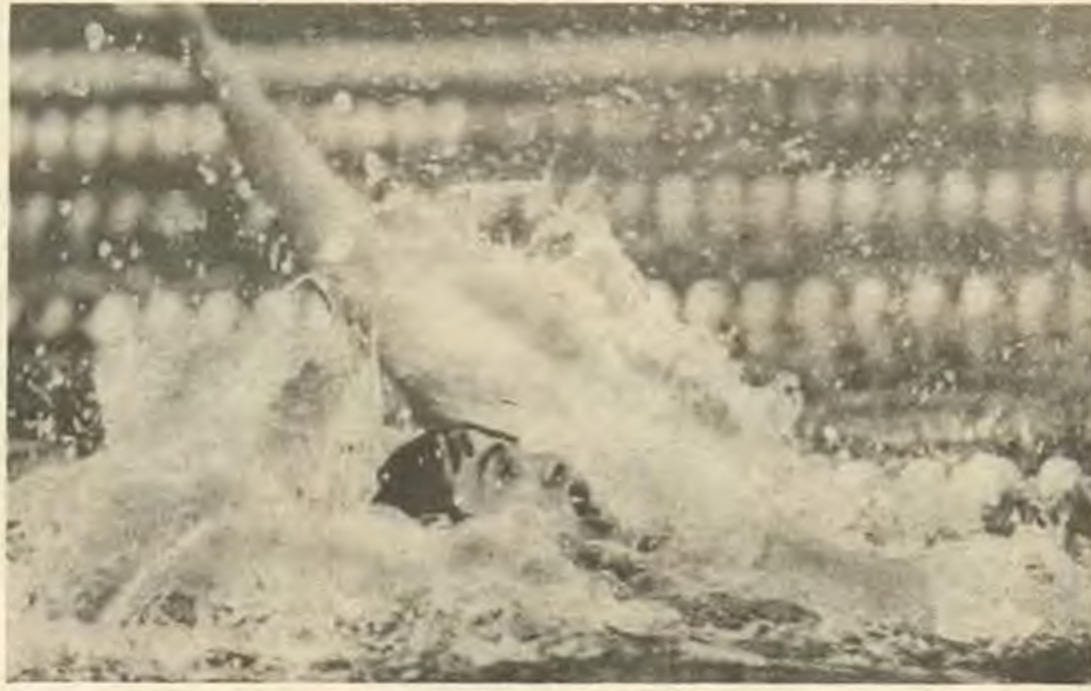
... Когато най-добрите плувци в света брояха съперниците си за олимпийските игри в Токио, Матес направи първите си стъпки в плуването. Започна със 100-те метра гръб и през 1963 г. записа първото си постижение — 1,23,9 мин. А докато най-добрите си оспорваха златния олимпийски медал, Матес бе вече стигнал 1,11,2 мин. Такъв бърз прогрес е изключение — дори и за най-надарения плувец. Той само показва, че Матес е един от най-талантливите сред талантливите; и най-упорит сред упоритите.

Още в предмексиканската година той бе вече световен рекордьор с 58,4 сек., за да стане през 1968 г. и двоен олимпийски шампион (на 100 и 200 м гръб), и световен рекордьор с 58,0 сек.

Именно тези петдесет и осем секунди, отдавна „забравени“ от самия Матес, чийто световен рекорд сега е 56,7 сек., показват най-точно неговата величина като плувец. Защото и сега, цели три години по-късно, не са достигнати от нито един друг състезател в света. Макар че като правило в

200 м, където световният му рекорд е 2,05,6 мин.

Но тези успехи не задоволяват Матес. Гърбът и неговите две дисциплини съсем не могат да задоволят амбициозния плувец. И през тази година той някак „между другото“ се насочи към делфина. Ефектът бе сенза

световните ранглисти не секунди, а само десети от тях делят най-силните... И понеже цифрите в плуването са нещо твърде упорито, ето и най-добрите на 100 м гръб за всички времена:

56,7	Матес (ГДР)	71
58,2	Кямпбел (САЩ)	71
58,5	Стем (САЩ)	70
58,9	Естева (Исп.)	70

Така плува Матес — три години пред останалите. А наред с това 20-годишният студент е непобедим и на

ционен — през март Матес „свали“ европейския рекорд до 57,5 сек. Сега, след неколкочатни поправки, той вече постигна 55,7 сек.

В предолимпийските години прогнозите в плуването са нещо твърде рисковано. Но едва ли онези, които отреджат титлите в плуването на гръб за Матес, могат да спрешат. По-трудно е да се отгатне колко десети или цели секунди по-малко ще бъдат необходими на плувца от ГДР за победите му във водите на мюнхенския басейн.

Конгресът на Международната федерация по вдигане на тежести, който заседава преди началото на световното първенство в Лима, взе редица важни решения. Определени бяха домакинските на следващите световни шампионати: 1972 г. — ГФР [едновременно с олимпийските игри], 1973 г. — Куба, 1974 г. — Филипините, 1975 г. — СССР. Освен това с 22 срещу 14 гласа бе отменена дисквалификацията на ония спортисти, които по време на миналогодишното световно първенство в Колумбус (САЩ) бяха несправедливо обвинени в употреба на допинг. Сред дисквалифицираните бяха полските щангисти Шолтишек, Требицки, Новак и Войновски, унгарците Холцройтер, Фьолди и Багоч, съветският спортист Сметанин и японецът Й. Мияке. Взето бе решение заанапред представителите на Южноафриканската република да не се допускат до участие в световните първенства поради расовата дискриминация спрямо цветнокожите спортисти в тази страна. По време на олимпиадата в Мюнхен всички носители на медал по вдигане на тежести ще бъдат подложени на допингов контрол. Взето мането на таблетки с витамини е решено за още една година, но тоя въпрос ще бъде разгледан още веднъж в Мюнхен.

На едно от последните си заседания Австрийската федерация по ски единодушно избра тиролския инженер Хуберт Пирхнер за нов технически директор на националния отбор по алпийските дисциплини на мястото на професор Хопфхлер. Тая смяна обаче ще стане след зимната олимпиада в Сапоро, за да може подготовката да продължи по сега набелязания план. В продължение на години инженер Пирхнер бе технически директор на австрийските младежки отбори по алпийските дисциплини и създаде голям брой отлични състезатели за „А“ отбора, беше подпредседател на Тиролската федерация по ски и член на комисията за юноши и деца към Международната федерация (ФИС).

Канадските хокеисти няма да участвуват в олимпийския турнир в Сапоро. От канадска страна отново бе повдигнато искането заанапред в официалните състезания на Международната федерация по хокей на лед (ЛИХГ) да се допускат професионални играчи. Отговорът на ЛИХГ и тоя път бе отрицателен. На пресконференция в Прага председателят на Международната федерация по хокей на лед Д. Ахерн заяви, че подобни условия не могат да бъдат приети. Нито една национална федерация не трябва да налага условията си на ЛИХГ, в която влизат 29 страни с равни права. При това положение ние канадците се оттеглят от участие в Сапоро. За олимпийския турнир са се записали 14 отбора. Те ще бъдат подредени според класирането им в последното световно първенство, след което първият ще играе с четринадесетия, вторият — с тринадесетия, третият — с дванадесетия и т. н. Победителите от тия двубои ще образуват група „А“, а победените — група „Б“. В групите ще се играе по системата всеки срещу всеки.

Австралийският съюз по крикет отида за да приеме в Австралия крикетния отбор на ЮАР, който трябва да гостува през втората половина на септември. Какви са причините за това решение? Тая година в Австралия вече гостува един южноафрикански отбор, съставен от бели ръбксти, като по време на мачовете му възникнаха многобройни сблъсквания между полицията и демонстрантите, които искаха да се отменят тия срещи с представителите на расистката ЮАР. Особено актуен характер получиха демонстрациите срещу апартеда в Южноафриканската република в дните, когато се очакваше пристигането на състезателите по крикет на ЮАР. В пристанището на Сидней бяха опожарени два катера, принадлежащи на южноафриканското консулство в Австралия...

ФУТБОЛЪТ В БЛИЗКИ И ДАЛЕЧНИ СТРАНИ

АНГЛИЯ: РАМЗИ ПОДГОТВЯ НОВИЯ СЕЗОН

Първият официален мач на английския национален отбор тая есен ще бъде на 13 октомври в Базел срещу Швейцария. Главен проблем за треньора Алф Рамзи са контузиите на някои основни играчи, плод на пренатоварената програма на клубните отбори. Едно интересно, което препечатваме в съкратен вид от щорхския вестник „Спорт“, ни запознава с вжданията на Рамзи по редица общи футболни въпроси в настоящия момент.

— Какво ще изжете за днешната вълна от

дисциплинарни наказания в Англия! Ще повлияе ли тя върху избора ви на играчи и върху тактиката на националния отбор!

— Стриктното прилагане на правилата може да бъде само от голяма полза за футбола като цяло, както и за отделните играчи. Футболистите сега ще разберат, че целта на играта не е да се „смачка“ противникът. Стремелжът им ще бъде да се борят за топката с коректни средства. Новият курс няма да повлияе ни как върху моя национален отбор, защото вече сме играли в различни части на света и сме привикнали към най-различно прилагане на правилата.

— Мнозина смятат, че отборът ви се придържа към прекалено предпазлива тактика и в играта му няма достатъчно изобретателност. Верно ли е това!

— За съжаление сега не разполагаме с голмайстори, каквито имаме в миналото, но въпреки това не играем дефанзивно. Във всеки мач създаваме достатъчен брой голове, полжения, но не съумяваме да ги използваме. Всъщност може да се нападне само когато противникът ти дава възможност...

— Кое избирате най-напред: играчите или системата!

— Винаги първо избирам най-добрите играчи, с които мога да разполагам, и опитвам да им наложя определена система, за да извлеке от всеки максималното. До 1965 г. не бях съвсем доволен от плодовете на моята работа, но тогава намерих верния път, по който през 1966 г. завоювахме световната титла.

— Вярвате ли в скорошното връщане към офанзивен футбол!

— Не съм съгласен с обобщаването, че днес футболът е станал по-дефанзивен. По-скоро сега липсват големите реализатори, защото играта става по-научна и по-добре организирана.

— Днешният английски отбор по-силен ли е, отколкото беше през 1966 г.!

— Не. Обаче отборът от 1970 г. беше по-силен от световната ни единадесеторка от 1966 г., само че не постигна очакваните резултати. На днешния ни тим предстои да покаже на какво е способен.

— Според вас кои са най-силните национални отбори в Европа! От кой се страхувате най-много в европейското първенство!

— На първо място ГФР и Италия, а след това Югославия, но СССР и Унгария са също опасни.

— Къде сред тях бихте поставили Англия!

— Вярвам или най-малко се надявам, че все пак имаме място сред най-добрите в Европа.

ГФР: БЕРТИ ФОГТС № 1 В АНКЕТАТА НА «КИКЕР»

За 12-и път седмичникът „Кикер“ организира традиционната си анкета за определяне най-добрия футболист през изтеклия футболен сезон в страната. С голяма преднина на първо място бе класиран 25-годишният защитник на „Борусия“ (Мюнхенгладбах) Берти Фогтс, който получи 225 точки, следван от Бекенбауер — 154, Нетцер — 133, Оверат — 28 и Мюлер — 16. Новият лауреат Фогтс дебютира в западногерманската Бундеслига през 1965 г. и досега е играл 209 мача за първенство на страната, обличал е 39 пъти фланелката на представителния отбор на ГФР.

В предишните анкети на „Кикер“ победители са излизали: Уве Зелер (1960, 1964 и 1970 г.), Макс Морлок (1961), Карл-Хайнц Шнелингер (1962), Ханс Шефер (1963), Ханс Тилковски (1965), Франц Бекенбауер (1966 и 1968), Герд Мюлер (1967 и 1969).

СЛЕД ПАУЗАТА — С РАЗЛИЧНИ ЛИЦА

Сравнително дългото прекъсване в първенството на „А“ РФГ като че подготви изненадите в неделния кръг. Отборите (или най-малко някои от тях) се представиха пред зрителите с различни лица.

И това важи с особена сила за най-силните състави!

ЦСКА „Септемврийско знаме“ след двете си победи над „Партизани“, които му позволиха — единствен от българските представители! — да продължи борбата на европейския терен, е в явен подъем. И въпросът не е само в голямата победа над „Марек“. Впрочем големите можеха да бъдат и повече от шест (а може да се спори дали една топка, рикоширала от гредата към земята след свободен удар на Жеков, не премина голлинята...). Но армейците заиграха със закономерното спокойствие на състав, поставил бързо своя съперник в „гроги“. Иначе на преден план отново изпъкна познатата мощ на отбора, проявена в масирания натиск през началните минути; отново изпъкна стремежът на защитниците да не бъдат

пасивни съзерцатели, когато съигращите им владеят топката (Жеков записа още един гол в актива си, Зафиров бе повече от съавтор на друг; в средната линия Денев, този път и по-точен в подаванията, и по-умерен в индивидуалните акции, показа силата на движението; напред Жеков имаше подобрен мерник, а новакът в отбора Дремсизов стартира с един майсторски гол).

Иначе стоят нещата в „Левски-Спартак“. Отборът е твърде далеч от онова, което показа на финала за Купата на Съветската армия срещу пловдивския „Локомотив“, или от толкова силната си игра във Враца срещу „Ботев“. Може би разочарованието от двубоя със „Спартак“ дава някакво моментно отражение. Но така или иначе в неделя вицешампионите бяха изпаднали в страшен шаблон.

Срещу един съперник, който в по-голямата част от мача изцяло се бранеше (атакуваха двама-трима състезатели, които за целия мач имаха само 3—4 положения за гол), играчите на „Левски-Спартак“ разчитаха единствено на дългите прехвърляния пред вратата на Хаджийски. Но и при тях, и при многобройните ъглови удари двубоят бяха спечелени от „виолетовите“. Едно от редките изключения (то не може да оправдае еднообразието...) донесе гола на Цветков, който реши и мача.

...Прекъсвания на първенството ще има и други. Редно е да се види как максимално полезно да бъдат използвани те!

Нищо по-характерно за срещата ЦСКА „Септемврийско знаме“ — „Марек“: един безпомощен (не по своя вина...) вратар и една топка, която спря шест пъти в мрежата зад гърба му...

Три интересни момента пред вратата на „Етър“ на стадион „Левски“ — невероятно, но гол няма да има (снимката горе); и топката пак няма да спре в мрежата (снимката в средата); най-сетне ударът на Цветков ще бъде резултатен — бе точен и — най-важно! — съвсем изненадващ.

....А ГИ НАРИЧАТ ДЕРБИ

И още един безпомощен вратар: Горанов спря една атака, като направил дузпа. Но не можа да я спаси...

СИЛАТА НА КОНТРААТАКАТА

Наричат често мачовете между стодличните отбори „дерби срещи“. Но много често това понятие може да се има предвид само до започването на двубоя... Така стана и в неделя — „Славия“ и „Локомотив“, очаквани (по повятни съображения) с толкова голям интерес, че можеха да го оправдаят с нищо...

„Белите“ започнаха с много променен състав (не играха Давидов, Петров, Григоров, Георгиев) и това като че бе решително за по-добро начало на „Локомотив“. Но после

ничи по пътя им към победата... „Локомотив“ владеше топката по-дълго, атакуваше по-често. Но през целия мач не можа да създаде нито едно от онези положения, които се наричат стопроцентова възможност за гол. И това не бе случайно. Играта на „Локомотив“ изглеждаше монотонна, оборотите — бавни, дори когато някои от състезателите се опитваха да внесат малко повече бързина. Защото липсваше рязкост в действията, омаля промяна в темпа, която може да извади от релсете една защита.

Впрочем пръльържешиците на „Локомотив“ атакуваха изцяло

лов, който и при най-слабите си игри е показвал нещо, което се запомня. В неделя обаче Михайлов сякаш не бе на терена. Той като че ли съвсем съзнателно избягваше арената на решителните действия, „креше“ се зад своя паза, не предприе нищо, с което да прикани съигращите си да го търсят по-често. Просто е непонятно как един играч с безспорен талант, така нужен на националния отбор, пиле своите възможности...

„Славия“ показа, че е възможно заради определени схващания и цели (най-малко за отбора) да бъдат жертвувани и големи имена. Едно преливащо младо нападение съумя да

защитници с излизания напред. Създаде се възможност за резки контраатаки. Улесняваше ги и Христанкиев, който твърде демодирано изпълняваше ролята си на „метач“ далеч зад останалите бранители и почти изключваше засадите. И точно тези контраатаки донесоха интересните моменти на мача, двата гола. Но те бяха твърде малко, за да бъде наречен един мач дерби...

ОЧАКВАНЕ БЕЗ ПОКРИТИЕ

Варненското дерби породил противоречива чувства. Една част от публиката напусна стадиона „Юрий Га-

за това, че зрителите очакваха ми повече от този двубой. Всъщност не беше лишен от динамика, сложни игрови ситуации и шампионатно прежение. И ако публиката беше доволна, то е защото единият от ставите — и то по-силният в днешните мачове в първенството не можа да намери себе си. Ст думата за „ЖСК-Спартак“, който върши наравно този двубой, но беше на равнището на предишните игри.

Няколко момента спряха вниманието. Първият: защитниците на „Черно море“ прекъсваха устремя с партакоското нападение, което 90-те минути само веднаж успя застраши сериозно вратата на бютирания Симеонов. Вторият: стивията на черноморци в средата терена бяха със значително по-добра ефикасност, при това с участие на нападателите; автоголт Калчев дойде след продължителен рейд на Богомилов, започнал по от средата на терена. Третият: „ЖСК-Спартак“ след гола през в настъпление, което, макар и не достатъчно добре организирано, върши с изравняване чрез дузпа.

От какво дойде неудовлетвореността у публиката? Преди всичко очакваше повече голове, „родени“ комбинации. За съжаление комбинациите бяха твърде малко, тъй дори черноморци, макар и с превъзходно умение по терена, не изповаха другата бързина във футбол бързината на подаването. Имаше чак, когато Христов, Георгиев, чев, Ранков неужно задържаха ката и лишаваха играта от най-влекателното — зрелището. Тази зина многократно бе „убивана“ съдията на срещата Николай Дукойто прекалено често се намеси със своята свирка в този достатъчно коректен двубой. Това съвсем не раждава Калчев („ЖСК-Спартак“ Христов („Черно море“), на контр груба игра справедливо бе пока картончето в жълто.

Материалите написаха
Митьо ЕКСЕРОВ (Со)
и Георги ПЕТРОВ (Ва)

ствен живот, със свои тревоги и радости. И участници в него са не само колоездачите, но всички, които ги придружават и живеят с тях.

ДВАДЕСЕТ И ПЪРВИТЕ ПОБЕДИТЕЛИ...

Обиколката на България съществува от близо половин столетие. За 21-и път тя прекосява шосетата на родината ни, като прибави още 1456 километра към предишните 31 208. От националните отбори на 9 страни и 5 дружествени екипа на почетния пьедестал се изкачиха най-достоините. Те вече са известни на всички — полякът Рихард Шурковски и отборът на СССР

По едно любопитно съвпадение победителят в 21-та обиколка на България Шурковски носеше състезателен номер 21. В първия етап София — Благоевград той се класира на 21-о място. Не липсваха и други подобни курьози. Първият, който облече жълтата фланелка — Манфред Дене (ГДР), — имаше № 6 и в крайното индивидуално класиране зае 6-о място. При теглене на жребия за първия етап отборът на Югославия получи № 9. В почти всичките етапи той се класираше на 9-о място, което зае и в крайното отборно класиране. Последен в индивидуалното класиране, на 59-о място, е Пл. Димитров (Чу) с № 59. Всичко това естествено е случайност. А логиката?

Разузнаването от първия ден бе достатъчно за Шурковски. От този момент бавно и методично, етап след етап, той подготвяше своя абсолютен триумф не само като краен победител, а и като най-добър катерач и най-активен състезател! „Това е може би понастоящем най-големият шосен бегач в световното аматьорско колоездене! Един универсален колоездач, който е еднакво добър и в равнинните, и в нахупените профили на маршрута, еднакво силен и като спринтьор, и като катерач“ — такава е

„Стоманената колона“ по пътищата на родината.

един хомогенен отбор и крайната му победа дойде като неизбежна последица от задружните и синхронизирани действия на Соколов, Скокирев, Тусумханов, Комнатов и Михайлов — един от малките отбори, който завърши многодневния маратон в пълен състав.

... И ДРУГИТЕ ОТ СТАРТА ДО ФИНИША

Разбира се, ние мислехме преди всичко за българите. Радвахме се на хубавото начало на Веско Михайлов, който в два етапа стартира с жълтата фланелка, на мощните спринтове на Мартин Мартинов, който падна всички в два от най-интересните и напрегнати етапи. И таяхме надежда, че ще изпитаме и други, по големи радости. Но трябваше да се примирим с действителността. Сили-

Монолитният съветски отбор — Соколов, Скокирев, Тусумханов, Комнатов, Михайлов — в почетна обиколка на стадион „Васил Левски“ в София.

3 а нея винаги ще се говори със суперлативи. И не случайно. Защото едва ли има друго спортно състезание у нас, за което да са необходими толкова много мъжество и воля, издръжливост и търпение, вяра и всеотдайност, при което само участието в борбата е равно на подвиг.

Но в него има и нещо тъжно. Дни и часове спортната битка се води по пътищата на родината сред тихите поля и безмълвни планински проходи. Няма ги блестящите стадиони, ентузиазирани зрители, окуражаващи и похвални възгласи. Чести спътници на състезанието са бурите и гъждовете, студът или нетърпимата жегата, негодите и дори нещастията.

Може би точно затова колоездачната обиколка на България и участващите в нея колоездачи са си печелили уважението и признанието, които се ползват и които винаги ще имат...

„ЧОВЕКЪТ Е ЧОВЕК, КОГАТО Е НА ПЪТ“

Обикновено спортните състезания продължават минути, часове. А обик-

ТОВА, КОЕТО ЩЕ СЕ ЗАПОМНИ

СЛЕД 32 664-ия КИЛОМЕТЪР

олката на България се измерва в дни. Всеки ден — на път! Нови устремни, неизпитани препятствия, непревзвонени трудности. Но винаги напред. Човекът е човек, когато е на път! Почивката и през деня, и през нощта, винаги е примесена с мисълта за утрешния ден, с подготовката — техническа, физическа, морална — за следващата битка със съперниците, с времето, с разстоянието. Това създава онази неповторима атмосфера, която превръща участниците в обиколката в едно дружество, при това интернационално семейство, със свой соб-

ственкият на водача на датския отбор Евалд Требниш.

Когато в първата част на състезанието (до почивката ден в „Слънчев бряг“) колоездачите на Полша и СССР все още „деляха мекдан“ за отборната победа, на мнозина правеше силно впечатление напористостта на съветските бегачи. Те бяха не само най-активните при почти всички атаки за откъсване, а и винаги участваха трима, четирима и дори всичките петима във всяка устремил се напред чедна група. Тук всеки можеше да замести другия. Това беше

те на нашите момчета от националния отбор не достигнаха за намеса в главния спор. Отборът не можеше да съперничи на съветския и поляккия и трябва да бъдем доволни, че се нареди веднага след тях, като изпреварил екипа на ГДР. Не случайно водачът на югославския отбор Веселин Петровиц, който е участвувал в шест обиколки на България и като състезател, и като треньор, заяви: „В този си подмладен състав българският отбор постигна най-многого, което би могло да се очаква от него.“

И наистина крехки бяха нашите момчета. Но дали подборът на отбора бе най-сполучлив? „Въпрос за селекция“ — споделиха с нас не един или двама от нашите специалисти. За дружествените отбори не би могло да се каже много. Почти не ги видяхме в състезанието. Къде си, Савчев? И вие, Кутуев, Чакъргов, Шиваров, Станоев, Ив. Стефанов?

ЕПИЛОГ

Всяка обиколка на България ражда свои герои, създава незабравими и трогателни моменти, оставя неизличими спомени. Имената на Шурковски, Ханушик, Дене, Тим, Скокирев, Михайлов, Мартинов и други ще останат в нейната богата и многолетна история. Ще си спомняме с най-хубави чувства десетките и хилядите приятели на колоезденето в Габрово, Ст. Загора, Толбухин и другата, които бяха излезли да дочакат търпеливо пристигането на пъстрата колоездачна колона. Не ще се забрави милият жест на жените от Горни Дъбник, грабнали метлите да почистват пътя на бегачите, на техните деца в празнични пионерски униформи, образували шпалир с цветя и флагчета в ръце по пътя на колоездачите. Ще се трогваме винаги, когато си припомним за грижите, с които работници от предприятията обграждаха отборите, над които имаха шефство...

Ето тия изживявания ни карат всяка година да вземаме своите пътни торби и да тръгваме по следата на колоната след изкрящите от слънцето спичи на колелетата...

Симеон ВАСИЛЕВ
Ангел ИВАНОВ

Шурковски с лавровия венец на победата.

ШАМПИОНИ: АРМЕЙЦИТЕ И «СИНЬО-БЕЛИТЕ»

Финалният трети кръг в елитната атлетическа група премина миньорно, както предвещавахащите два. Този път дори липсваше борба за титлите, тъй като носителите им бяха предварително известни. Само мъжете на „Академик“ и „Левски-Спартак“ воюваха (за съжаление не много почтено!) за второто място. От провинциалните отбори Сливен (благодарение главно на М. Желев) се изкачи на най-високо стъпало — четвърто.

Атлетките на „Левски-Спартак“ спечелиха категорично двубой със студентките, сред които се прояви първокурсничката от ВИФ Д. Новакотова с нов рекорд на 200 м с пр. за девойки — 27,6 сек. Радостта пак дойде от младите — юношите и девойките, които спечелиха двойна победа срещу Белоруската СР.

На снимките: Двама ветерани за пример — Д. Поротова (ЛС) и Хр. Гергов (ИСКА).

Старт

ЗАБАВНИ МИНУТИ

ШАХМАТ

ФИШЕР КОМБИНИРА

В тези дни целият шахматен свят следи внимателно интересната борба между Петросян и Фишер. Изкуство то на тези двама колоси в шахмата е наистина изключително. В предния брой поместихме ендшпил от една партия на съветския гротмайстор, а сега ви предлагаме красива комбинация из творчеството на неговия противник.

Диаграмната позиция е от партия на Фишер (с белите) срещу Бенкьо. Три хода са били достатъчни на Фишер, за да завърши партията в своя полза:

1. Тф6!! Цг8 (Ако 1...О:ф6 2.е5 2.е5 х6 3. Ке2 и черните се предават, защото губят коня или стават мат посредством 4.Дф5.

НИ СЛУЧКИ

ВИНАГИ ДА ПОМНИМ

Ато приключил един от най-неудачни юни за аргентинския футболен клуб "Идо", капитанът му Алварес отишъл... татуира. На неговите гърди из и головете, с които отборът му "за л" своите поклонници — 24:146!

Има винаги трябва да си спомним за позорен сезон. Само така в бъдеще те работи ще вървят добре — казал ес.

МА И ТАКИВА РЕКОРДИ...
д поредица от неуспешни опити в ингтон (САЩ) падна още един "све рекорд", а именно... в хвърляне на далечина с улавяне. Най-важното не на тази дисциплина е "уредът" да е цял след неговото улавяне. Хейдж и Франк Палмъри постигнали ре т от 84 метра! Стария рекорд принадле на австралийци и бил 77 метра.

НА ТВЪРДО
ководството на испанския футболен "Севиля" уведоми, че забранява на дите да използват на стадиона въз пички за седяне. Причината за това все по-чести са случките, когато от лната се хвърлят възглавници върху и и играчи. Занапред на стадиона в тя ще се седи на твърдо.

Наблюдателни ли сте?

Можете ли да откриете осемте грешки, които художникът е допуснал при прерисуването на първата картина?

ПГОВОРИ НА КРЪСТОСЛОВИЦАТА ОТ БР. 17

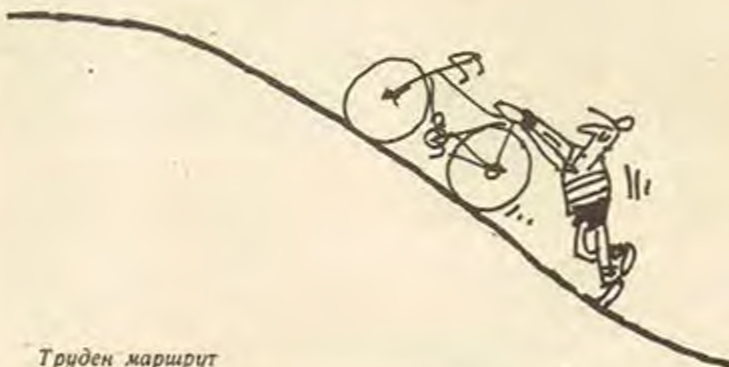
ОДОРАВНО: 5. Морфи 7. Рицар. 10. Бобе, Л. 12. Сабо 14. ири 15. Нова 17. Орев 20. Робе-23. Арон 25. Рева, К. 26. Ленин Билет. 28. Немет, И.

ОТВЕСНО: 1. Борба 2. Ривера 3. Крос 4. Савов, Н. 6. Фиби 8. Иван (Колев) 11. Остер 13. Бонев 16. То рино 18. Рапид 19. Воле 21. Бене 22. Ватеа 24. Нето.

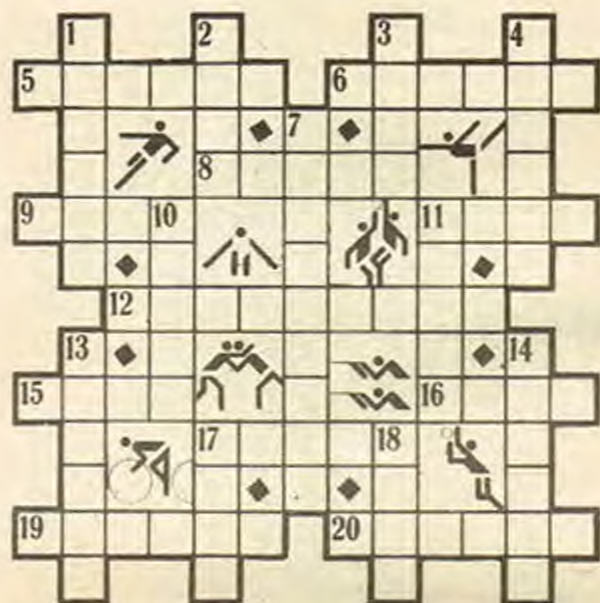
Без думи

Труден маршрут

КРЪСТОСЛОВИЦА

ВОДОРАВНО: 5. Бивш полузащитен бразилски футболист, вратар на "Сантос". 6. Наш баскетболист, състезател на "Академик" (Сф). 8. Малкото име на състезател по класическа борба от отбора на "ЖСК-Спартак". 9. Известен футболист от близкото минало на "Реал" Мадрид. 11. Леко атлетическа дисциплина. 12. Един от асовете на българския футбол, загинал трагично неотдавна. 15. Футболист от отбора на Мексико. 16. Малкото име на известна чехословацка гимнастичка, олимпийска шампионка от Мексико. 17. Гимнастически уред. 19. Футболист на "Локомотив" (Пловдив). 20. Състезател по футбол от "Черно морец" (Бургас).

ОТВЕСНО: 1. Малкото име на български състезател, европейски шампион на 3000 м

с прелестия. 2. Малкото име на известен австрийски треньор по футбол, бивш състезател на "Рапид" (Виена). 3. Един от градовете, в който се играха мачовете от IX световно футболно първенство. 4. Състезател на троен скок от "Левски-Спартак". 7. Наш състезател по класическа борба, олимпийски шампион от Мексико. 10. Съветски лекоатлет, копиехвъргач. 11. Наш национален състезател по лека атлетика — тласкане гюле. 13. Малкото име на популярен съветски треньор по футбол. 14. Изтъкнат съветски лекоатлет, спортист № 1 за 1961—2—3 г. 17. Изтъкнат футболист на Швеция, участвувал в VI световно първенство. 18. Албански футболист.

Съставила Маргарита ИЛИЕВА

Иван БАБУКОВ

7 ДНИ СПОРТ

ФУТБОЛ: Седми кръг за първенство на "А" РФГ — първата среща на 9 от 18,30 ч. на стадион "В. Левски", останалите от 16 ч.

Академик — ЦСКА
В София: 12 2 4 6 11—16
Марек — Локомотив (Сф)
В Ст. Дмитров: 11 4 3 4 12—13
В София: 11 0 3 8 10—32
Ботев — Тракия
Във Враца: 7 4 2 1 15—7
В Пловдив: 7 0 2 5 2—8
ЖСК Спартак — Черно море
Във Варна: 1 0 1 0 1—1
В Бургас: 1 0 0 1 1—2
Локомотив (Пд) — Черно море
В Пловдив: 15 10 5 0 26—7
Във Варна: 15 0 8 7 7—17
Етър — Лъсков
Във В. Търново: 1 1 0 0 1—0
В Ямбол: 1 0 0 1 1—2
Спартак — Левски-Спартак
В Плевен: 19 3 6 10 14—24
В София: 20 3 4 13 12—45
Славия — Дунав
В София: 10 3 3 4 14—13
В Русе: 10 3 4 3 9—10
Берое — Чардафон-Орл.

Не са играли за първенство. Северна "Б" РФГ — осми кръг на 9 от 16 ч. Кърпачев — Локомотив Мз Левски — Бдин Светкавица — Локомотив Рс Добруджа — Дунав Доростол — Волон Лудогорец — Септ. слава Металург — Чавдар А. Кълчев — Локомотив ГО Академик — Раковски Южна "Б" РФГ — осми кръг на 9 от 16 ч. Сливен — Сл. герой Локомотив — Калеа Арда — Ботев Горубсо — Перник Балкан — Пирин Тръпедо — Марица Пд Яворов — Миньор Марица Пз — Димитровград Родопа — Велбъжд

ЛЕКА АТЛЕТИКА: IX републикански селски шампионат за купата на в-к "Кооперативно село" на 9 и 10 в село Правец, Софийско.

ХАНДБАЛ: Републиканско първенство — "А" група — първи кръг (жени) от 6 до 10 в Пловдив.

БОРБА: Последен кръг за републиканско отборно първенство (св. стил) на 10 в София и провинцията.

КОЛОЕЗДЕНЕ: Последен кръг за републиканско отборно първенство на писта на 9 и 10 в Свиленград.

КЕЧ

Знаете ли какво означава тази дума? Не, това не е спорт, не е борба, а истинско зверство! И ако ви поднасяме този материал, то е само за да ви покажем до какви извращения може да се стигне в едно общество, където основният и единствен стимул са печалбите. Статията е поместена в органа на студентите от Харвардския университет „Фьоникс“.

Ако искаш добре да се накрещиш, състезанията по борба (кеч ес кеч край) ти предлагат големи възможности. Много от борците винушат у зрителите истинска ярост, например „монголците“ Бипо и Гито. В кървавата битка, която се състоя през юни 1970 г. в Бостън, като се бореха срещу Доменико де Нучи и Марио Милано, един от „монголците“ заби своя 25-футур ботуш в корема на Милано и накрая го изхвърли през въжетата на ринга право в протегнатите ръце на зрителите. Милано бе изнесен до съблекалнята и Де Ну-

чи остана сам лице срещу лице с двамата ужасни гиганти. Борбата изглеждаше вече просто завършена, когато изведнъж, неизвестно откъде като бомба на ринга изскочи покритият в кръви Милано с бинтована глава. Кръвта от ново започна да пръска. Това бе ше ужасно! „Монголците“ буквално метяха пода с тия момчета. Голямото възбуждение на западнокочните достигна своя връх, работата изглеждаше безнадеждна. Изведнъж на помощ на почти безчувствената двойка се пусна Бруно Самартино, шампионът в тежка категория. Някаква млада

девојка се опитваше да се покатери на ринга след него, за да му помогне; друга се опита да поладе на борена стол, с който би могъл да си послужи като бойно оръжие. Тия, както и други опити бяха осуетени от полицията. При друг случай, когато Гито аюваше със Самартино, „монголците“ също възбудиха яростта на гълпата. В момента, в който на Самартино бе връчена наградата, на ринга изтичаха Гито и Бипо, изтъгнаха наградата от ръцете на състезателя и я изпотрошиха о пода на ринга. На трибуните се вдигна страшен рев. Самартино се хвърли върху „монголците“, повикана бе помощ, за да бъде измъкнат Бипо от ринга, и тогава Самартино видя сметката на Гито...

момент на невнимание на съдията. Разбира се, в борбата има голям процент актьорство, но когато се води тежка и страшна битка, трудно е да си представиш, че развоят на мача може да бъде предварително уговорен. Мирише на опасност и кръв, която често се пролива в големи количества. Жените състезателки са не по-малко брутални от мъжете. Преди два месеца в Бостън се състоя борбата между Мула, която 15 години държи шампионската титла, и Вики Уилямс. Както обикновено, Мула бе посрещната с

враждебни кръсци и обиди, в противоположност на Вики Уилямс, която е обичана от публиката. Мула започна с поредица ритници в корема на Уилямс, която безуспешно се стремеше към близък контакт. Мула я вдигна във въздуха и я прехвърли през въжетата върху масата на коментатора. Докато Уилямс се върне на ринга, на Мула се удаде да се сдобие с някакъв предмет (както по-сетне се разбра — кубче от пресована хартия) и да го скрие под блузата си. С този предмет Мула повреди око̀то на Уилямс веднага след като тя се върна на ринга. Накрая Мула спечели този мач.

Само дивният, брутален стил на борба събира зрители. Винаги може да се различа на такъв борец като Турко. Той непременно ще ухапе своя противник или ще опита да го удужи с ластика от собствените гашета. Браудър — Буддогът е може би единственият от борците, който никога не е загубвал съзнание, и то за време не по-дълго от три минути. Той с охота си служи с малка стоманена тръбичка, която скрива в гънките на тялото, за да я употреби срещу противника. Когато се появи на ринга, той завладява публиката.

Общо взето, борците с „дивни системи на състезания“ са по-вълнуващи. Ако двамата състезатели водят борбата „фер плей“, публиката става и си излиза. Запаляни ковините не обичат състезателите да получават твърде големи повреди, но нещо трябва да стапе, тях ги радва зверският мач. Те плашат за зверството.

ЗАВРЪЩАНЕ

Разказ от Александър ПЕТРОВ

Илюстрация: Александър ДЕНКОВ

бите на терасата, за да го мърят, че поведението му не служело за пример на младите. Съветвах го кротко, защото той продължаваше да разнася славата на родния си град по цяла Елада, а появеше ли се на бойното поле, враговете пред него благодарно отстъпваха. И втори път го пренесоха съгражданите му на ръце през пробитата крепостна стена с венец от маслинова клонка.

Безгрижните дни свършиха в оня предиобед, когато домоуправителят въведе в спалнята тримата търговци от Ефес. Те оставиха в подножието на леглото подаръци и средният, най-пълният, заговори. Словата му се лееха тихо и гладко, сякаш преливаше зехтин от амфора в златен съд. Гражданите на Ефес изпращаха доземни поклонни, сякаш да бъдат щастливи отново да видят богоподобния атлет на своя стадион, но още по-щастливи сякаш да бъдат, ако той защитава на олимпиадата името на богатия и преуспяващ Ефес. Градът ще му се отблагодари с двойно по-голяма пенсия, дворец, с името си ще участва в търговските сделки на първенците...

Упражненията и масажите с благоуханна масла вече не изпълваха грамадите му мускули с удоволствие, победите и наградите от боевете не радваха сърцето му. Пирове станаха пошумни, танцьорките и младите робини — по-многобройни, изпиваше се цял корабен товар амфори с кърваво критско вино, но коварните думи на дебелия търговец продължаваха да ехтят и в залите, и в градината, и в сънщата му.

Минаха вестоносци и обявиха състезанията в Олимпия. Войните бяха изоставени. Атлетите замисляха един месец по-рано, да се упражняват в олимпийското градче. И един следобед, когато почиваше, гледайки учебните надбягвания с колесници, до него седнаха познатите трима търговци от Ефес. Отново му предложиха — този път тройно по-голяма пенсия...

След първия ден на юмручните боеве те го намериха в топяща басейн на банята. Сумата бе станала четворно по-голяма...

Прекара една тежка нощ. Намазаните с мелем рани горяха, като че ли в тях бяха забити въглини, подуналите пестници, макар и увити с кърпи оцет, болезнено тупяха. Изпитите сътворили били дори не го успокояваха. Четворно по-голяма пенсия! В пристанището на родния му град корабите оредяваха, а в залива на Ефес хвърляха котва все повече платноходи, току-що напуснали корабостроителниците. Дали ще има сили да се състезава победоносно до следващата олимпиада?

Преди да отсече със златния нож маслиновата клонка, главният жрец, спазвайки ритуала, го запита за името и родния град. И тогава той се назова състезател на преуспяващия Ефес. Жълтото лице на жреца евнух не трепна, повтори високо и безучастно думите му. Трибуните изненадано мълчаха. Той размаха клонката на олимпийски победител, за да разсее съмненията за грешка. Чуха се радостните гласове на ефесци, но останалият стадион продължаваше да мълчи. Видя как съгражданите му се загърнаха в белите си ленени наметала и заслехаха по стълбите към изхода...

Старецът погледна ръцете си, отпуснати уморено върху коленете. Както преди малко изкривените му от изкълвания пръсти не можаха да задържат от чучура глътка вода, така не бяха успели да задържат и нито жълтица. Всичко бе изтекло!

Сепна го далечният вик на тъшите от стадиона. Забърза натътък. Гласовете ставаха все по-ясни, долавяше скандирането на трибуните. Представи си победителя: гол, лъскав от зехтин, пот и кръв, с маслинова клонка в ръка, да прогва своята обиколка за овации, преструвайки се на бодър, а от амфитеатъра му хвърлят монети, цветя... Както него бяха изплодрили някога...

Задъхан излезе на площада пред стадиона. Посрещна го тежката колонада на входа и от двете ѝ страни, в сводестите ниши на каменната ограда — мраморните статуи на победителите. Като избит зъб грозно се чернееше сянката на първата празна ниша вдясно. Някога там стоеше неговата скулптура. Моряци бяха му разказвали, че е разрушена. Той се разсмя и с безгрижен жест покани мъжете в пристанищната кръчма. Но по-късно, колкото пъти си спомняше за това, го обхващаше гняв към съгражданите му и си представяше, че нишата е звета от статуята на някой друг атлет, дал по-малко за родния град. А ето че повече от четиридесет години нишата зееше празна!

Приближи високия до гърдите пиедестал. Бяха останали само мраморните нозе, пречупени до глезените. Погледна почернелите си, сухи крака с изпъкнали, разширени вени. Видя ги също така пречупени и силна болка сви сърцето му. Отстъпи. Под красивия надпис с името и годината на олимпиадата някой бе издъбал с нескръбно длето и тежък чук едро и разкривено: „родоизменникът“.

Градът не само че не бе забравил измяната на своя син, но искаше и поколенията да я знаят!

В стадиона избухнаха нови възторжени викове. Старецът обаче се обърна и побягна го пустите, нагreti от слънцето бели улици.

На другата сутрин стражата откри в празната ниша зад пиедестала някакъв просяк, увит в дрипаво наметало. Срѣгна го с копие — да го събудят, но той бе мъртъв.

предложенията от федерациите ще прави препоръки по съставянето на бъдещите планове. Това е нов етап в работата на издателството и на този съвет се разчита много.

Основен проблем е и качеството на излезлите вече книги. Той започва още с подбора на авторите, минава през рецензирането, за да стигне до оформлението. Успехи има, но често се срещат и неуспехи: неподготвени автори, повърхностни рецензии, небрежна редакторска работа. Пред издателството стои сериозният въпрос да се постави бариера пред слабите книги, да се води принципна политика по подбора на автори и теми, да се проявява възискателност във всички етапи от създаването на книгата, да се поставят и планове, и готова продукция на широка обществена пречка — в печат, чрез обсъждания, чрез читателски писма и пр.

Отделен проблем представлява художествена литература. И тук има и успехи, и неуспехи. И една трудност. Малцина от утвърдените писатели проявяват вкус и предпочитание към физкултурната тема. „Ветерани“ като Павел Велинов, Боян Болгар, Божидар Божиков излязоха вече от спортните сфери. Постоянствуват със завидна преданост единичи — Атанас Ман дажиев, Тонич, Любен Дилев. Очаква се много от по-младата генерация, която издателството ще утвърждава.

За популяризирането на художествената литература ще допринесе, надяваме се, и намерението на издателството да уинфицира нейното оформление в поредица. В бъдеще любителите на спортното художество четиво ще го намират с емблемата на горедната „Стадион“.

Всички тези мерки ще помогнат на издателството да намери нови пътища до своите читатели. Ще помогне и искрено намерение на работниците от издателство „Медицина и физкултура“ да внесат свой дял в изграждането на българската младеж като хармонична личност, в борбата за достигане на нови спортни върхове.

Дечко МИЛАНОВ

Старецът изкачи задъхан хълма. Вдигна длан д очите си. Като огромно кръгло огледало мо го отразяваше нажеженото небе. А долу, в зава, под маранята трепкаше белокаменният град крепостната си стена, с платноходките в прианшието. От слънцето, от умората гледката почна да се изпарява, старецът усети, че губи вновесие, и по навик от младини задиша дълко с широките си костелни гърди. Роден възх, мирншеш на море, изсъхнали билки и начен варовик.

Странникът се отклонил от пътя. Събу изноните си сандали, за да не се скъсат кашките стръмнината, и се запусна между маслиновете дървета. Ниските жиливи клоно го удържаха ез лицето, но той като че ли нарочно върше срещу тях. Откъсна един от синкавозелете плодове и го опита — бяха готови за бра. Загасне ли жертвеният огън на състезанията в чест на бога Аполон, гората ще екне от кове и смях, силни ръце ще раздрусат дървета, ще завали дъжд от маслини...

Пътеката изви сред високи кипариси. В проадната зелена тишина старецът долови познания ромон на вода. Още няколко крачки и се ря пред каменна чешма с потъмнял дървен чур. Хвърли наметката си върху катурнатия дър и приседна.

Нищо не бе се променило. Видя се голо дехнало силния врат на баща си, после момзетичало се с другарчета надолу към морето.

Скачат от скалите — прозрачна, слънчева да, разлюлени стъбла на водорасли, пъстри би... Видя се да гони между дърветата една ла туника, един мургави нозе, после — борет се ръце и първата открадната целувка. Ви се да слиза внимателно с препълнен кош машин на гърба, да газни в нагорещения пясък м натоварените лодки...

Старецът приклепна до чешмата, но не предруята на чучура, а в другия край, където водта преливаше незабележимо над зеленясалото мърх корито. Върху бистрата повърхност се яви късче небе, остри върхове на кипариси и на плешива, кафява глава, обградена с венец бели коси. Дълбоки, сухи бръчки и сива бра-скриваха многобройните белези, оставени няга по лицето от бронзовите шипове на провниковите пестници. Едва ли малкото останаживни съграждани сяка да познаят някогаш-я олимпийски победител.

Той подложи шепи под чучура, но изкълчете в боевете пръсти приличаха на стари, крилознии и водата изтичаше между тях. Пи от ритото, наплицка гърдите си, но нито студета вода му се услади, нито на сърцето му ана по-леко.

Отново излезе на белия пращен път и зкрякъм града. Крепостната стена ставаше все-висока и скоро той различи в сянката на отрената порта двамата часовни, облегли се иливо на копията. Това бяха наказани за нещо йници, които сега стояха на пост, докато техни другари, градът и гостите от цяла Елада бяна стадиона.

Старецът обу сандалите си, но не продължи м вратата, а нагази сред сухите магарешки ъни и се занакачва към крепостната стена. Уямката напусна двамата часовни и те излязо-на слънце с бронзовите си шлемове и шиве. Видяха скитника да опива с почернелите ръце каменните блокове там, където личеше, някога е бил разбиван отвор, голям колкото минат двама конника. После той долря лице нагорещия зид, сякаш се вслушваше какво ава зад него. Войниците се спогледаха. Те не аеха, че той чува възторжени викове, че виж-бойниците на крепостта, отрупани с гръжда, вижда стената разбита и си спомня как ноза на ръце от шастливците, които можеха да докоснат, минава през нея. Народното пове-е казваше, че град, който е открил олимпий-и победител, може да живее и без крепостна зна — богоизбраният атлет ще срази всеки аг.

Когато странникът се отправи с втречен годед към градската порта, двамата часовни се дръпнаха със суверенна почит. Лудите бяха под крилата на боговете.

Пътят, който някога измина като олимпийски бедител върху раменете на викация от рждост род, бе кратък като всеки миг щастие. Сега щите, нагreti от слънцето пусти улици му се рриха безкрайно дълги.

Изкачи стъпалата на храма, седна до една колоните и облегна гръб о хладния мрамор тук го пренесоха съгражданите му. В празни тоги го очакваха старейшините и жреци. Най-възрастният от тях го прегърна и същи решението на града: даваше му се право се бие в първата редица на войската, отпуаха му пожизнена пенсия, място в най-хубата ложа на театъра и стадиона, даряваха го с ща...

Старецът отвори сухи клепки и погледна отгък площада двуетажната къща с железни шетки по прозорците. След като се отрече от дния си град, разгневеният народ бе го рсъл на вечно изгнание, а подарения дом бяха евърнали в затвор. Там, отсреща, сред богакрасените зали и вечно цъфтящи лимони градината, бяха минали най-безгрижните гони от живота му — ежедневни упражнения, стезания, а след победите — пирове. На нялко пъти старейшините важно изкачваха стъл-

туристическа литература и художествена литература. Не винаги обаче издателство то успява да задоволи всички нужди. И микар че въпросът за разширяване рамките на издателската дейност е повдиган и от БСФС, и от издателството, и днес той остава открит. Не може при това бурно развитие на физкултурното и спортно то движение у нас, при поставянето му на научни основи работата да се води в мащабите от преди години.

Друг проблем е тематичният подбор. Издателството постигна немалък успехи в издаването на редица ценни книги, някой от които правят впечатление и в чужбина. Но не всичко, което се предлага и

издава, е на високо научно и практическо равнище. В тематичния план не се чува стъпува твърда стабилност — включват се някои несигурни заглавия, което води до промени през годината, защото текущият план не се създава само на базата на го тови ръкописи.

Въпросът на тематичното планиране бе предмет на специална научно-теоретична конференция, организирана от издателство то и БСФС, която постави на пречка излязлата литература по основните тематични групи и набеляза общите перспективи за нейното развитие. В изпълнение решенията на тази конференция бе създаден тематичен съвет, който въз основа на

ПРОБЛЕМИ НА ФИЗКУЛТУРНАТА ЛИТЕРАТУРА

спортната книга има свой дял във имирването на спортното уселние, воля победа, чувство за патриотичен дълг, хармоничното развитие на човека в вето съвремение. Каква е делът на изда-ство „Медицина и физкултура“ в тази городна задача?

Бемът на издателската дейност не е го т — около 650 коли годишно. В тези аничени рамки трябва да се решават сии задачи — от издаването на учеб-ни, учебни помагала и ръководства по че спортни дисциплини, физкултурна ература за учители, ученици, деца и шии до идеята и пропагандна лите-ура, трудовете на ВИФ, НМС и БТС.

Отборът на СССР за 11-и път стана европейски шампион по баскетбол. Нашият пратеник в ГФР ЙОРДАН СКРИНСКИ ни показва моменти от финалния мач, в който съветските баскетболисти победиха Югославия с 69:64.

екран

Спаломът с кану и каяк е една все още непозната у нас спортна дисциплина, но вече е включена в олимпийската програма за Мюнхен.
В стойка над гредата е Ерика Цухолд — една от гимнастичките на ГДР, която ще замине с основателни претенции за европейското първенство в Минск.

